

Bachelor rapport

Ik ben Noaber

Academie Mens en Maatschappij

Lucy Willems – 407734

Nathalie Klieverik – 405151

EMM4VI

Bachelor rapport

Leerpakket: 9.2 Onderzoeksplan

Docent: Geke Flier

Toetscode: T.amm 37554

EMM4VI

Sociaal Pedagogisch Hulpverlening

Lucy Willems – 407734

Nathalie Klieverik – 405151

Academie Mens en Maatschappij

Saxion, Enschede

Enschede, 27 september 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
Samenvatting.....	6
Leeswijzer	7
1. Inleiding onderzoek	8
1.1 Aanleiding.....	8
1.2 Doelstelling	9
1.2.1 Kortetermijndoelstelling	9
1.2.2 Langetermijndoelstelling	9
1.3 Onderzoeksvraag.....	9
1.3.1 Praktische deelvragen	9
1.3.2 Theoretische deelvragen.....	9
1.3.3 Projectkader.....	9
2. Theoretisch kader	10
2.1. Wat zijn de mogelijkheden en beperkingen van de participatiesamenleving en noaberschap?.....	10
2.1.1 Participatiesamenleving	10
2.1.2 Noaberschap.....	11
2.1.2 Wat houdt het project 'Ik ben Noaber' in?	12
2.1.3 Wat houdt buurthulp in?	13
2.1.4 Wat is 'kwaliteit van leven'?.....	14
2.2 Conclusie theoretische deelvragen	15
2.2.1 Wat zijn de mogelijkheden en beperkingen van de participatiesamenleving en naoberschap?.....	15
2.2.2 Wat houdt het project 'Ik ben Noaber' in?	16
2.2.3. Wat houdt buurthulp in?	16
2.2.4 Wat is 'kwaliteit van leven'?.....	16
3. Methode van onderzoek.....	18
3.1 Onderzoeksmethode	18
3.1.1 Instrument.....	18
3.2 Onderzoekstype	18
3.3 Populatie	19
3.4 Betrouwbaarheid.....	19
3.5 Validiteit.....	20
3.6 Ethische overwegingen.....	20
3.7 Dataverwerkingsmethode	21
4. Resultaten.....	22
4.1 Response	22
4.2 Waarom nemen burgers deel aan het project 'Ik ben Noaber'	22

4.3 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van autonomie.....	23
4.4 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van competentie.	25
4.5 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van verbondenheid.	27
4.6 Wat vinden mensen in het algemeen van het project?	31
5. Conclusie en aanbevelingen.....	32
5.1 Conclusie deelvragen.....	32
5.1.1 Waarom nemen burgers deel aan het project "Ik ben Noaber"?	32
5.1.2 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van autonomie?	32
5.1.3 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van competentie?	32
5.1.4 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van verbondenheid?	33
5.1.5 Wat vinden mensen in het algemeen van het project?	33
5.2 Conclusie hoofdvraag.....	34
5.3 Aanbevelingen	35
6. Sterkte-zwakte analyse & Discussie.....	36
6.1 Sterke-zwakte analyse.....	36
6.1.1 Sterktes van dit onderzoek:.....	36
6.1.2 Zwaktes van dit onderzoek:	37
6.2 Discussie.....	38
Literatuurlijst.....	40
Bijlagen	43
Operationaliseringstabellen.....	43
Introductie respondenten	44
Toestemmingsformulier	45
Vragenlijst	46

Voorwoord

Voor u ligt het bachelor rapport van Lucy Willems en Nathalie Klieverik. In dit rapport staat beschreven hoe het project 'Ik ben Noaber' bijdraagt aan de kwaliteit van leven van de deelnemers van het project.

Wij willen onze docent G. Flier bedanken voor de interessante lessen en de feedback. Ook willen wij de respondenten bedanken die zich hebben laten interviewen.

Samenvatting

Vanuit het lectoraat van het Saxion zijn vier studenten gekoppeld aan het onderzoek 'Ik ben Noaber'. Het Project 'Ik ben Noaber' is vier jaar geleden opgezet door organisatie Scoop. Dit project is een burenhulpdienst. De opdrachtgevers willen inzicht krijgen in hoe en op welke manier dit project bijdraagt aan de kwaliteit van leven van de deelnemers. Vanwege de grootte van het onderzoek is het onderzoek opgesplitst in een kwalitatief gedeelte en een kwantitatief gedeelte. Twee studenten verzorgen het kwalitatieve gedeelte en twee studenten verzorgen het kwantitatieve gedeelte. Dit bachelor rapport zal gaan over het kwalitatieve gedeelte.

Om inzicht te krijgen hoe en op welke manier het project 'Ik ben Noaber' bijdraagt aan de kwaliteit van leven, zijn 12 noabers geïnterviewd die een al enige tijd aan iemand anders gekoppeld zijn. Deze interviews zijn gehouden op basis van een narratieve vragenlijst. Dit houdt in dat er open vragen zijn gesteld waardoor en diepgaande gesprekken zijn gevoerd.

De vragenlijst is gebaseerd op de self determination theory. Er is gekeken naar begrippen die volgens deze theorie aansluiten op de kwaliteit van leven. De begrippen zijn: autonomie, competentie en verbondenheid. Daarnaast is er gekeken naar de redenen van aanmelding voor het project 'Ik ben Noaber' en is er onderzocht wat de respondenten van het project vinden.

De resultaten laten zien dat er verschillende factoren zijn met betrekking tot de aanmeldingen voor het project. Dit was gezelschap, tijd over hebben en iets terug willen doen voor de maatschappij. Andere redenen zijn praktische hulp en school.

Wanneer er gekeken wordt naar de resultaten van de tevredenheid over de autonomie, blijkt er dat niet iedereen een verandering heeft ervaren. Degenen die wel een verandering hebben ervaren geven aan dat zij minder onzeker zijn geworden door hun noaber.

Een deel van de respondenten heeft nieuwe vaardigheden geleerd op het gebied van sociaal emotionele ondersteuning. Enkelen hebben ook iets nieuws geleerd op het praktisch gebied.

De meeste verandering is opgetreden op het gebied van verbondenheid. Een groot deel geeft aan meer tevreden te zijn over de sociale contacten. Een paar respondenten geven aan dat ze nieuwe mensen hebben ontmoet met hun noaber en sommigen durven nu ook makkelijker op iemand af te stappen. Veel noabers spreken de waardering ook naar elkaar uit. Degenen die dit niet doen, houden wel bewust extra rekening met de ander. Wat ook is opgevallen dat er bij bijna iedereen sprake was van wederkerigheid. Daarnaast is opgevallen dat er ook respondenten zijn die wederkerigheid ook zien als iets terug doen voor het project.

Over het algemeen zijn de respondenten erg positief over het project. Het project is ideaal voor mensen die tussen wal en schip vallen als het gaat om hulpverlening. Daarnaast geven respondenten aan dat het project groter mag worden omdat het project 'Ik ben Noaber' nu erg klein is.

Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk 'Inleiding onderzoek' bestaat uit de aanleiding, motivatie en verantwoording van het onderzoek. Daarnaast zijn de korte en lange termijn doelstellingen beschreven en de onderzoeksvraag. Ook zijn de praktische en theoretische deelvragen opgesteld.

Het tweede hoofdstuk 'Theoretisch kader' wordt het theoretische kader uitgewerkt. Er wordt antwoord gegeven op de theoretische deelvragen. Dit hoofdstuk vormt ook de basis voor de interviews.

In hoofdstuk drie 'Methode van onderzoek' worden de onderzoeksmethode en het onderzoek type toegelicht. Ook wordt hier de populatie, betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek beschreven. Vervolgens wordt de dataverwerkingsmethode toegelicht en de ethische overwegingen uitgewerkt.

In hoofdstuk vier 'Resultaten' worden de resultaten van de interviews verwerkt.

In hoofdstuk vijf 'Conclusies en aanbevelingen' worden de conclusies uit de resultaten beschreven. Vervolgens worden er aanbevelingen gedaan.

In het zesde hoofdstuk 'Sterkte- zwakte analyse en discussie' wordt er een sterkte- zwakte analyse geschreven van dit onderzoek. Daarnaast wordt er een discussie beschreven over een relevant onderwerp.

Aan het eind staan de literatuurlijst en de bijlagen. De bijlagen bestaan uit de operationaliseringstabellen, de introductie aan de respondenten met een toestemmingsformulier. Vervolgens de vragenlijst en daarna de labelschema's. Als laatste zijn hier de overeenkomst onderzoeksopdracht en het evaluatieformulier van de opdrachtgever aan toegevoegd.

1. Inleiding onderzoek

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding van het onderzoek beschreven. Daarnaast wordt de doelstelling weergegeven en de theoretische en praktische deelvragen beschreven. Als laatste wordt het projectkader beschreven.

1.1 Aanleiding

Sinds 1 januari 2015 is er een aantal nieuwe wetten van kracht geworden die ervoor zorgen dat Nederland van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving gaat. Dit houdt in dat de burgers minder hulp vanuit de overheid en professionals krijgen, maar meer hulp vanuit het eigen netwerk moeten regelen en moeten bouwen op hun eigen kracht. Deze wetten zijn ingevoerd vanwege de financiële noodzaak en een ideologische overtuiging (Omlo, Bool & Rensen, 2014). Volgens Movisie (2015) zijn de zorgkosten nu 94 miljard euro, en door de vergrijzing zal dit in de toekomst gaan verdubbelen. Door de participatiesamenleving wordt er geld bespaard wat weer uitgegeven kan worden aan onderwijs en infrastructuur. De ideologische overtuiging hoort bij de christelijke ideologie. Zij streven naar een samenleving waar iedereen voor elkaar zorgt. Het is dan dus niet alleen de rol van de overheid en politiek, maar van alle burgers. Dit wordt ook 'Bonum Commune' genoemd (Steenvoorde, z.j.).

In Twente staat dit bekend als het 'noaberschap'. Met het noaberschap wordt er bedoeld dat burens voor elkaar zorgen, samen verantwoordelijkheid dragen, zich gelijkwaardig opstellen en wederkerig naar elkaar zijn (Modern noaberschap, z.j.). Vroeger was het onderlinge noaberschap echt een verplichting. De noabers moesten voor elkaar zorgen om te overleven (Canon van Twente, z.j.). Tegenwoordig hebben de noabers elkaar niet meer nodig om te overleven, maar toch zijn de overblijfselen van het noaberschap nog wel zichtbaar in Twente. Zo omschrijft het Centraal Bureau voor de Statistiek (2015) dat in Twente meer vrijwilligerswerk gedaan wordt en er ook vaker wekelijks contact is met de burens. Het moderne noaberschap is een vrijwillige betrokkenheid geworden (Haterd, 2013).

Scoop, een Almeloze vrijwilligersorganisatie, heeft het project "Ik ben Noaber" vier jaar geleden opgezet in Almelo de Riet. Bij dit project worden buurtbewoners met een hulpvraag gekoppeld aan buurtbewoners die graag hulp willen verlenen of buurtbewoners met een bijpassende hulpvraag. Zo worden de verloren gegane aspecten van het noaberschap weer nieuw leven ingeblazen. Scoop zorgt zelf voor de warme bemiddeling tussen de 'noabers'. Dit doen zij door middel van face-to-face gesprekken (Scoop, z.j.). Vanuit Scoop kwam de vraag in welke mate het project "Ik ben Noaber" bijdraagt aan de kwaliteit van leven van de deelnemers.

De gemeente Almelo financiert dit project van Scoop. Zij willen dan ook graag bewijs hebben dat het project werkt, zodat zij een reden hebben om het te blijven financieren.

In dit bachelor rapport wordt er gekeken in welke mate het project 'Ik ben Noaber' bijdraagt aan de kwaliteit van leven van de deelnemers.

1.2 Doelstelling

1.2.1 Kortetermijndoelstelling

- Inzicht krijgen in welke mate het project 'Ik ben Noaber' bijdraagt aan de kwaliteit van leven van de deelnemers.

1.2.2 Langetermijndoelstelling

- Met dit onderzoek kan de organisatie Scoop de hulpverlening vanuit het project 'Ik ben Noaber' verantwoorden aan de gemeente.

1.3 Onderzoeksvraag

In welke mate draagt het project 'Ik ben Noaber' bij aan de kwaliteit van leven van de deelnemers?

1.3.1 Praktische deelvragen

- Waarom nemen burgers deel aan het project 'Ik ben Noaber'?
- Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project 'Ik ben Noaber' dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van autonomie?
- Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project 'Ik ben Noaber' dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van competentie?
- Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project 'Ik ben Noaber' dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van verbondenheid?
- Wat vinden mensen in het algemeen van het project?

1.3.2 Theoretische deelvragen

- Wat zijn de mogelijkheden en beperkingen van de participatiesamenleving en noaberschap?
- Wat houdt het project 'Ik ben Noaber' in?
- Wat houdt buurthulp in?
- Wat is 'kwaliteit van leven'?

1.3.3 Projectkader

Het onderzoek vindt plaats bij het project 'Ik ben Noaber' van Scoop in Almelo. De coördinator van het project 'Ik ben Noaber' is een medewerker van Scoop en zal het aanspreekpunt zijn tijdens dit onderzoek. De doelgroep die geïnterviewd zal worden zijn deelnemers van het project. Dit zijn bewoners van heel Almelo.

Vanuit Scoop is de vraag gekomen of er een onderzoek kon worden gedaan naar in welke mate dit project invloed uitoefent op de kwaliteit van de levens van de deelnemers.

Door dit te onderzoeken kan Scoop inzicht krijgen in het effect en zich verantwoorden naar de gemeente Almelo, waardoor zij hun financiering kunnen behouden.

Vanuit het lectoraat van het Saxion zijn vier studenten gekoppeld aan het onderzoek 'Ik ben Noaber'. Twee studenten houden een kwantitatief onderzoek over warme bemiddeling. Dit onderzoek zal gaan over de kwaliteit van leven van de deelnemers. Verder is er geen samenwerking geweest met de andere onderzoekers.

2. Theoretisch kader

In hoofdstuk 1 zijn de theoretische deelvragen opgesteld en in dit hoofdstuk worden de theoretische deelvragen en begrippen uitgewerkt door middel van literatuur. Een aantal belangrijke begrippen is verder uitgewerkt, omdat deze later de basis zullen vormen voor de interviewvragen. De operationaliseringstabellen zijn te vinden in de bijlagen. Door de verzamelde literatuur wordt er uiteindelijk een conclusie geschreven op de theoretische deelvragen.

2.1. Wat zijn de mogelijkheden en beperkingen van de participatiesamenleving en noaberschap?

2.1.1 Participatiesamenleving

Nederland is sinds 2015 overgegaan van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving. Dit is een samenleving waarin de burgers een actieve rol aannemen in het zorgen voor elkaar. Ook worden de burgers gestimuleerd om op het netwerk en de eigen kracht te bouwen. Dit zorgt ervoor dat de professionele hulp en hulp vanuit de overheid verminderd kan worden. De overheid krijgt hierdoor een faciliterende rol. De participatiesamenleving is ingevoerd, omdat het verzorgingsstelsel door de vergrijzing niet meer te betalen is. Een alternatieve en goedkopere oplossing is daarom de participatiesamenleving (Omlo, Bool & Rensen, 2014).

Deze participatiesamenleving heeft ook een Christelijke ideologische kant omschrijft van Houten (2014). Die omschrijft dat de christelijke ideologie uit verschillende kanten bestaat. De belangrijkste is het "Bonum Commune", dit betekent het streven naar een goede samenleving. Er wordt omschreven dat een goede samenleving niet alleen de taak is voor de politiek en de staat, maar dat juist iedereen verantwoordelijk is voor een goede samenleving. De mensen vinden dat iedereen verantwoordelijk is voor iedereen. Dit komt duidelijk overeen met de participatiesamenleving (Steenvoorde, z.j.)

Er is volgens Movisie (2015) een aantal voordelen van de participatiesamenleving. Het eerste voordeel is dat het veel geld zal besparen. In 2015 waren de zorgkosten 94 miljard euro, dus 15 procent van wat burgers en bedrijven in Nederland samen verdienen. In 2040 zou dit kunnen stijgen naar 31 procent. Door over te gaan naar een goedkopere samenleving, dus de participatiesamenleving, kan dit geld geïnvesteerd worden in onderwijs, sporten en bewegen en aan het onderhoud van wegen (Movisie, 2015).

Een ander voordeel wat erbij komt is dat mensen meer bij de samenleving worden betrokken. Mensen worden gestimuleerd om actief mee te doen in de mate waarin zij dat kunnen. Hierdoor wordt de eenzaamheid en gevoelens van nutteloosheid voorkomen bij kwetsbare doelgroepen (Movisie, 2015).

Omlo (2013) omschrijft dat in de participatiesamenleving de hulpverleners vanuit een outreachende houding moeten werken. Dit zorgt ervoor dat ook de mensen in kwetsbare posities weer actief kunnen meedoen, omdat zij actief worden opgezocht. Ze worden weer geactiveerd en nemen weer de regie over eigen leven. Door deze outreachende houding worden zorgmijders en zorgmissers ook beter bereikt (Van Doorn, Van Etten & Gademan, 2008).

Maar er is ook een aantal nadelen aan van de participatiesamenleving. Het eerste nadeel is dat een van de uitgangspunten 'eigen kracht' is. Hierbij gaat het erom dat mensen door middel van hun eigen kracht en netwerk uit de problemen komen. Er zijn veel kwetsbare doelgroepen die geen sterk netwerk hebben en deze ook niet goed kunnen opbouwen. Hierdoor blijft de professionele zorg toch echt nodig (Movisie, 2015). Ook worden mensen met een verstandelijke beperking of een psychiatrische aandoening vaak in een wijk geplaatst waar ze zelfstandig moeten gaan wonen. Zij hebben dan vaak weinig contact met de buurt. Hierdoor voelen zij zich eenzaam en komen ook minder buiten de deur (Verhoeven & Tonkens, 2011).

Bredewold (2014) omschrijft dat niet alle burgers zich aangesproken voelen om mensen met een beperking te ondersteunen, ondanks dat de overheid dit probeert zo veel mogelijk aan te sporen. De contacten tussen de mensen met en zonder beperking blijven oppervlakkig en kunnen ook problemen meedragen. Zo zijn mensen met een verstandelijke beperking regelmatig slachtoffer van psychische, financiële en seksuele uitbuiting.

Ook wordt er verwacht dat mensen met een fulltime baan ook vrijwilligerswerk gaan doen. Deze mensen hebben dan bijvoorbeeld ook nog kinderen waar zij druk mee zijn, maar voelen de druk van de participatiesamenleving wel. Door de toenemende drukte zouden deze mensen kunnen bezwijken (Movisie, 2015).

Nog een nadeel is dat de burgers die vrijwilligerswerk gaan doen, vaak geen vrijwilligersverzekering hebben. Toch lopen zij wel het gevaar om een ongeluk te krijgen tijdens het vrijwilligerswerk. Het Aansprakelijkheidsverzekering Informatie Centrum heeft onderzoek gedaan naar de gemeentelijke vrijwilligersverzekering en hieruit blijkt dat veel vrijwilligers verkeerd of onvolledig geïnformeerd zijn. Alle gemeentes in Nederland hebben gemeentelijke vrijwilligersverzekeringen, maar door onwetendheid wordt deze niet altijd gebruikt. In een samenleving waar vrijwilligerswerk een steeds belangrijkere rol gaat spelen, krijgt de gemeentelijke vrijwilligersverzekering ook een steeds belangrijke rol (Den Hollander, 2015).

2.1.2 Noaberschap

Het begrip 'noaber' is in Twente en de Achterhoek nog steeds een bekend begrip. Dit komt omdat het in deze omgeving is ontstaan. In het Nederlands wordt dit vaak vertaald naar "Nabuurschap". Vroeger woonden mensen in Twente en de Achterhoek rondom vruchtbare gronden in groepen bij elkaar. Buiten de vruchtbare gronden waren er woeste en onvruchtbare gronden. De boeren die in de groepen bij elkaar leefden hadden elkaar nodig om te overleven. Deze vrijwillige samenwerking ook wel het noaberschap genoemd. Er was een aantal ongeschreven regels die bepaalden hoe de mensen met elkaar omgingen (Canon van Twente, z.j.). Er werden mensen benoemd als 'noodnoaber'. Zij hadden dan ook een 'noaberplicht'. Deze noodnoabers waren bijvoorbeeld verplicht om bij ziekte de dokter te halen, een zieke te helpen en werkzaamheden tijdelijk over te nemen tot degene zelf weer in staat is om dit te doen. Ook hielpen de noodnoabers wanneer er iemand was overleden. Zij zorgden ervoor dat iedereen de uitnodiging voor de begrafenis kreeg en hielpen zij met het dragen van de doodskist en het begraven. De noabers hielpen elkaar echter niet alleen in de slechte tijden. Ze kwamen ook wanneer er een kindje werd geboren. Dit vierden zij samen met de noabers met kraamvisite en enkele weken later een doopmaal.

Wanneer er nieuwe burens kwamen organiseerden zij ook een "noabermaal". De bewoners van een aantal huizen eromheen werden uitgenodigd. Dit werd een feest met lekker eten en jenever met suiker (Canon van Twente, z.j.).

Tegenwoordig is de burenhulp in Twente nog steeds aanwezig, maar heeft het wel een andere vorm gekregen. Vroeger was de noaberplicht een echte verplichting, dat is tegenwoordig niet meer zo. Je ziet echter wel duidelijk de overblijfselen van het noaberschap in Twente en de Achterhoek. Het Centraal Bureau voor de Statistiek omschrijft dat in 2015 er in Twente en in de Achterhoek meer vrijwilligerswerk gedaan wordt en meer burenccontact is dan in de Randstad. Vaak is het vrijwilligerswerk dat gedaan wordt op scholen, bij sportverenigingen of in de buurt. Een andere ontwikkeling is dat er tegenwoordig vaak belang bij een 'legitimerende context'. Wanneer een hulpgever aan een hulpvrager door een organisatie aan elkaar wordt gekoppeld, wordt een dergelijke context al gevormd. Op deze manier weet de hulpgever zeker dat zijn hulp welkom is en weet de hulpvrager zeker dat de hulpgever wil helpen (Movisie, 2013). Een andere belangrijke ontwikkeling in het moderne noaberschap is dat de zorg vaak naar professionals is gegaan, zoals huisartsen, vroedvrouwen en ziekenhuizen, dit was vroeger niet zo (Haterd, 2013). Kort samengevat was het noaberschap een zakelijke afspraak en is het nu veranderd naar een vrijwillige betrokkenheid.

2.1.2 Wat houdt het project 'Ik ben Noaber' in?

'Ik ben Noaber' is een burenhulpcentrale in Almelo. Scoop, een Almelse vrijwilligersorganisatie, heeft het project 'Ik ben Noaber' vier jaar geleden opgezet in de wijk Almelo de Riet. Mensen kunnen zich in heel Almelo aanmelden als noaber. Er is bewust gekozen voor de naam noaber in plaats van vrijwilliger. Het blijkt dat de naam vrijwilliger vaak afschrikt, terwijl mensen best iets voor elkaar willen doen. Zoals in paragraaf 2.1.2 beschreven staat, beschrijft het Centraal Bureau voor de Statistiek dat er in 2015 meer vrijwilligers in Twente en de Achterhoek waren dan in de Randstad. Dat komt doordat je de overblijfselen ziet van de verplichte noaberschap van vroeger (CBS, 2015). Bij het vrijwilligerswerk worden vaak veel regels en verplichtingen verstaan. Dat er op elk moment een beroep op je gedaan kan worden. Mensen willen juist 'nee' kunnen zeggen, omdat je iets vrijwillig doet. Daar vallen dus geen verplichtingen onder (vrijwilligerswerk, z.j.). Bij het project 'Ik ben Noaber' kun je als noaber zelf aangeven wat je wilt en hoe je het wilt. Je hoeft niet altijd beschikbaar te zijn. De noaber wordt dan op een lijst gezet van mensen die gebeld kunnen worden als ergens tijdelijke hulp nodig is. Dit valt onder de categorie 'pool van deelnemers'. Daarnaast zijn er nog twee categorieën, namelijk: één op één deelnemers. Dit zijn mensen die structureel inzetbaar zijn bij mensen thuis. En de categorie 'groepen', deze mensen kunnen ingezet worden bij grotere wijk klussen in hun eigen wijk, bijvoorbeeld een tuin opknappen. Van de opdrachtgever van dit onderzoek J. Nuismer (persoonlijke communicatie, 19 september 2017) is deze informatie ontvangen.

Het project 'Ik ben Noaber' gaat over zelfredzamer worden, samen aanpakken en daarom minder afhankelijk worden van overheidsdiensten. Met dit project willen ze hoe mensen vroeger met elkaar omgingen weer naar nu halen. Het is de bedoeling om elkaar weer te gaan ondersteunen. De moderne vrijwilliger heeft een zetje nodig volgens J. Nuismer (Persoonlijke communicatie, 19 september 2017). Het moet weer vanzelfsprekend worden om je buurman of vrouw te helpen. Dit heeft te maken met de ideologie van participatiesamenleving en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Aalst, Bogaart, Handel, Colner & Sommeren, 2012).

Het project 'Ik ben Noaber' is een wederzijdse hulpdienst. Mensen kunnen zich aanmelden als noaber, die zowel hulp kan aanbieden als ontvangen. Scoop vindt wederkerigheid hierbij essentieel. Het is voor de noabers makkelijker om hulp te vragen, als ze ook iets terug kunnen doen voor de ander. Hetzelfde geldt voor het hulp aanbieden. Als je iets terugkrijgt, dan zullen meer mensen makkelijker de stap maken om iets voor de ander te gaan betekenen. Deze informatie is ontvangen van de opdrachtgever van dit onderzoek J. Nuismer (persoonlijke communicatie, 19 september 2017).

Kruijswijk, Peters, Van den Bosch, Van de Maat, & Oude Avenhuis (2014) hebben zes praktijkvoorbeelden beschreven in samenwerking met Movisie en Sociaal werk in de wijk. In meerdere buurthulpdiensten kwam wederkerigheid terug als een belangrijk uitgangspunt voor de projecten. Een voorbeeld is het project BUUF. BUUF is een buurtmarktplaats wat gemaakt is door bewoners voor bewoners van de gemeente Haarlem. Bij BUUF gaat het erom dat je diensten voor elkaar doet, zonder er iets terug voor te verwachten. Het gaat hier dus niet om 'voor wat hoort wat'. Ze geven hier op een andere manier vorm aan het begrip 'wederkerigheid' door de kernvraag: Wat kan ik iemand anders bieden in plaats van wat kan iemand voor mij betekenen?

Er is nu één burenhulpcentrale in Almelo De Riet. Het is de bedoeling dat het Project 'Ik ben Noaber' een uitbreiding krijgt naar vijf burenhulpcentrales in Almelo. Binnen het project 'Ik ben Noaber' gaat het om informele zorg en dienstverlening op het gebied van:

- Sociale ondersteuning
- Emotionele ondersteuning
- Praktische hulp bieden

Het gaat erom dat deze hulp vooral een preventieve werking heeft. Deze informatie is ontvangen van de opdrachtgever van dit onderzoek J. Nuismer (persoonlijke communicatie, 19 september 2017).

Bij het project 'Ik ben Noaber' wordt er gewerkt met een persoonlijke benadering. Dit is de kracht van het project. Deelnemers zullen door warme bemiddeling gematcht worden. Dit gebeurt nu in Almelo De Riet. Hier is het kantoor en de ontmoetingsplek van het project 'Ik ben Noaber'. Het project bestaat op dit moment uit twee werknemers en twee vrijwilligers. Zij zorgen door middel van warme bemiddeling voor een goede en werkbare match tussen de noabers.

Warme bemiddeling houdt in dat de bemiddelaar met een noaber in gesprek gaat. De noaber kan zichzelf aanmelden voor het project, maar ook aangemeld worden door een andere instantie of een familielid of kennis. Warme bemiddeling is prettiger voor de deelnemer omdat diegene op maat zal worden gematcht. Door de intakegesprekken wordt de veiligheid van de individuele deelnemers vergroot. Bij de kennismaking tussen de noabers kan een bemiddelingsmedewerker meegaan om te kijken hoe het gaat. Deze informatie is ontvangen van de opdrachtgever van dit onderzoek J.

Nuismer (persoonlijke communicatie, 19 september 2017).

Het project 'Ik ben noaber' wil gaan uitbreiden naar vijf burenhulpcentrales. Daarnaast zullen er ook doorverwijzingen komen van andere organisaties. In de wijk Almelo de Riet wordt er nu al nauw samengewerkt met Zorgaccent (Nuismer, 2013). ZorgAccent is een veelzijdige zorgorganisatie. Ze zijn actief in zorg, welzijn, wonen en behandeling in Overijssel (ZorgAccent, 2017).

2.1.3 Wat houdt buurthulp in?

Er zijn grote veranderingen in de zorg en welzijn. Wat vroeger de verzorgingsstaat was, is nu de participatiesamenleving geworden. Er wordt verwacht dat mensen in een wijk of dorp meer voor elkaar gaan doen. Daarbij wordt van professionals verwacht dat zij de mensen daarbij gaan ondersteunen. Bij buurthulp gaat het erom dat mensen die dichtbij een ander staan en tijd hebben de ander ondersteunen. Dit gebeurt niet vanuit een specifiek beroep of met de focus op specifieke problemen, maar vanuit medemenselijkheid. Bij buurthulp gaat het erom om deze kansen te benutten zonder de terechte zorgen uit het oog te verliezen. De kern van buurthulp ligt bij de mensen die naar elkaar omkijken, elkaar helpen of gewoon voor de gezelligheid elkaar ontmoeten. Samengevat is een burenhulpproject een bewonersnetwerk voor onderlinge hulp- en dienstverlening in een buurt (Kruijswijk, Van de Maat & Van den hoek, 2014).

Buurthulp is een vorm van informele zorg. De 'ongebruikte hulpberg' in de woonomgeving van mensen is één van de uitgangspunten van buurthulp volgens Tonkens (2010). Zij bedoelt hiermee dat er genoeg mensen zijn die wel willen helpen, maar niet weten hoe of wie. Aangenomen wordt dat mensen die hulp kunnen bieden en mensen die hulp nodig hebben, elkaar onvoldoende weten te vinden. Kwetsbare mensen vinden het lastig om hulp te vragen, dit wordt ook wel vraagverlegenheid genoemd. Anderzijds is er te veel aarzeling om mensen hulp aan te bieden, ook wel handelingsverlegenheid genoemd. Linders (2010) heeft een onderzoek gedaan naar informele zorg in een volkswijk in Eindhoven. Ze constateert dat het knelpunt in de informele zorg niet ligt aan het aanbod, maar aan het niet durven vragen om hulp. Tegenwoordig presenteren mensen zich liever niet als hulpvragende. Daarnaast zijn er veel mensen die geen hulp aanvaarden. In het onderzoek komt naar voren dat mensen liever wat afstand van elkaar houden door zich niet te bemoeien met een ander. De combinatie van handelingsverlegenheid en vraagverlegenheid is funest voor de onderlinge hulp. Deze situatie kan doorbroken worden door informele onderlinge hulpverlening laagdrempelig te organiseren met buurthulp. Door het organiseren van wederkerigheid kan de drempel nog verder verlaagd worden. Door iets terug te doen wordt het accepteren van vrijwillige hulp makkelijker.

Het praktische doel van buurthulp is dat de informele zorg in een buurt een impuls krijgt. Er worden extra handen vrijgemaakt om elkaar te helpen waar nodig. Dat is directe winst. Sommige initiatiefnemers streven naar grotere doelen op langere termijn. Een voorbeeld is het vergroten van de zorgzaamheid van de buurt door buurtbewoners te activeren om elkaar vaker te zien en hulp durven te vragen (Kruijswijk, Van de Maat & Van den Hoek, 2014).

Er zijn verschillende vormen van burenhulp. Dit zijn: sociale ondersteuning, emotionele ondersteuning en praktische ondersteuning. Bij de dimensie 'Sociale ondersteuning' horen de volgende indicatoren: Veiligheid, affectie, erbij horen en luisterend oor. Deze interacties zorgen voor sociale ondersteuning (Dienst Gezondheid Jeugd, z.j.).

Bij de dimensie 'Emotionele ondersteuning' horen de volgende indicatoren: Begrip en erkenning, mogelijkheden om met situaties om te gaan en een luisterend oor. Dit geldt voor individuele steun. Emotionele steun heeft een positief effect op de mentale weerbaarheid van de noaber. De noabers kunnen beter omgaan met situaties en lopen minder kans op voor overbelasting (Mezzo, z.j.).

Bij de dimensie 'Praktische hulp bieden' horen de volgende indicatoren: Huishoudelijke hulp, welzijn en gemaksdiensten, administratief en minder overbelasting. Soms beperkt de hulpverlening zich tot praktische hulp. Dit kan bestaan uit een klussendienst, kleine reparaties, tuinonderhoud, hulp bij de administratie, hulp bij vervoer etc. Deze hulp kan zorgen dat er geen overbelasting van de hulpvragende plaatsvindt (Movisie, 2013).

Bij buurthulp is het belangrijk om op schaalniveau te werken. Bij het schaalniveau spelen buurtbinding, de balans tussen afstand en nabijheid een belangrijke rol. De belangrijkste vraag is op welk schaalniveau er aan de gang wordt gegaan. Dit kan variëren van een hele stad of van een dorp, tot een straat of een wijk. Daarnaast kan de rol van de professional variëren. Bij het ene project ligt de regie in de handen van de burgers en bij een ander project kan juist de professional de belangrijkste rol draaien door het initiatief te nemen. Het maakt niet uit van wie het initiatief komt, zolang de bewoners maar centraal staan. Wat willen zij en wat werkt voor hen. Voor een goed buurthulp project is er zichtbaarheid nodig. Het is van belang om aandacht te besteden aan het project om het project zichtbaar te maken voor iedereen in de buurt. Dit kan gedaan worden door bijvoorbeeld onder andere activiteiten te plannen of door een nieuwsbrief te publiceren (Kruijswijk, Van de Maat, Van den Hoek & Oude Avenhuis, 2014).

2.1.4 Wat is 'kwaliteit van leven'?

In dit onderzoek wordt meerdere keren het begrip 'kwaliteit van leven' gebruikt. Er zijn meerdere theorieën die beschrijven hoe dit gemeten kan worden. Zo meet het Centraal Bureau voor de Statistiek (2015) kwaliteit van leven met de volgende dimensies: materiële levensstandaard, economische zekerheid, opleiding en beroep, gezondheid, sociale banden en relaties, veiligheid, maatschappelijke participatie en vertrouwen, milieu en leefomgeving. Deze dimensies zijn verder omschreven met een aantal indicatoren, waardoor deze manier van meten betrouwbaarder is. Er is toch gekozen om deze theorie niet te gebruiken in dit onderzoek, omdat er meerdere dimensies zijn waar dit project geen bijdrage aan kan leveren. Daardoor wordt er een minder duidelijk beeld geschept op wat het effect is van het project op het leven van de deelnemers. Ook is in de paragraaf 'participatiesamenleving' benoemd dat het belangrijk is dat de deelnemers weer de regie over eigen leven nemen. Dit wordt ook benoemd in de Self Determination Theory.

Er is ook gekeken naar de theorie van Schalock. Schalock heeft een theorie ontwikkeld om de kwaliteit van leven te meten. Deze wordt vaak ingezet om de kwaliteit van leven bij mensen met een verstandelijke beperking te meten, maar deze theorie geldt ook voor mensen zonder beperking (Movisie, 2009).

De acht dimensies die Schalock omschrijft zijn: emotioneel welbevinden, materieel welbevinden, lichamelijk welbevinden, sociale inclusie, interpersoonlijke relaties, persoonlijke ontplooiing, zelfbepaling en rechten (Movisie, 2009). Ook deze theorie past niet binnen dit onderzoek. Ook hier is een aantal dimensies waar het project geen invloed op heeft. De dimensies waar het project wel een bijdrage aan kan leveren worden ook in de Self Determination Theory gebruikt.

De Self Determination Theory is een theorie die stelt dat er voor intrinsieke motivatie en het welbevinden van mensen er drie psychologische basisbehoeften zijn, namelijk: autonomie, competentie en verbondenheid (Self Determination Theory, z.j.). Bij de dimensie autonomie gaat het er over of mensen zelf het gedrag kunnen bepalen, vanuit de persoonlijke waarden en interesses. Hierbij is te denken aan de mogelijkheid om zelf activiteiten te kiezen, beslissingen te nemen en het gedrag te reguleren (Westerhof & Francissen, 2013).

Bij competentie is gaat het over de kennis, ervaring, vaardigheden en talenten die mensen bezitten. Deze kunnen zelf verworven zijn of door anderen aangeleerd. De kennis en ervaring staat voor de informatie die iemand heeft. De vaardigheden zijn handelingen waar iemand goed in is en het talent staat voor intelligentie, kwaliteiten en motivatie (Competenties voorbeelden, z.j.).

Bij verbondenheid is te denken aan aandacht en waardering. Het is belangrijk dat er een luisterend oor is voor een ander. Bij waardering gaat het over complimenten geven en ontvangen. Ook kunnen dit activiteiten zijn (De Pooter-Mulder, z.j.). De waardering is belangrijk omdat het een beloningscentrum in de hersenen activeert. Deze is zo waardevol dat het ook wordt gezien als een van de basisbehoeften van de mens (Fonds Psychische Gezondheid, 2013).

De Self Determination Theory heeft drie dimensies, dit zijn autonomie, competentie en verbondenheid. De autonomie komt ook terug in de participatiesamenleving. De competentie wordt bij Schalock 'de persoonlijke ontplooiing' genoemd en de verbondenheid komt in zowel bij de theorie van het CBS en Schalock terug. De Self Determination Theory bevraagt de vlakken waar het project wel effect op kan hebben en heeft een aantal overeenkomsten met Schalock en CBS. Hierdoor is het gekozen als beste optie voor dit onderzoek. Deze theorie zal dan ook de basis vormen voor de interviewvragen.

2.2 Conclusie theoretische deelvragen

Om de deelvragen te beantwoorden aan de hand van literatuuronderzoek, is bovenstaande informatie verzameld. In de conclusies is de belangrijkste informatie kort samengevat.

2.2.1 Wat zijn de mogelijkheden en beperkingen van de participatiesamenleving en naoberschap?

Kijkend naar deelvraag 1, kan het volgende geconcludeerd worden. De participatiesamenleving is een samenleving waar alle burgers betrokken worden in de mate waarin zij dat kunnen. De burgers worden gestimuleerd om vanuit de eigen kracht en netwerk te bouwen, in plaats van bij professionele hulpverleners (Omlo, Bool & Rensen, 2014). De participatiesamenleving heeft een aantal voor- en nadelen. Zo zijn de voordelen dat er veel geld bespaard wordt en dat iedereen betrokken wordt in de samenleving. De nadelen zijn echter dat de plannen niet voor iedereen haalbaar zijn. Zo zijn er veel mensen die geen sterk sociaal netwerk hebben, waardoor zij hier ook niet op kunnen bouwen. Ook kan niet iedereen vrijwilligerswerk doen, doordat zij een fulltime baan hebben en kinderen hebben (Movisie, 2015).

Het noaberschap is in Twente en de Achterhoek een bekend begrip. Vroeger hadden burens elkaar nodig om te overleven. Zij leefden in groepen bij elkaar op vruchtbare grond, daarbuiten waren grote vlaktes onvruchtbare grond. De burens die elkaar hielpen met overleven werden 'noabers' genoemd. De voordelen van noabers waren dat zij elkaar hielpen met overleven, maar dat was niet het enige. Zij hielpen elkaar ook bij begravenissen en geboorten. Er kwam dus extra hulp op belangrijke momenten van de noabers. Het nadeel van het noaberschap is dat het vroeger een echte

verplichting was. De mensen hadden elkaar nodig om te overleven en vanuit daar kwam dan ook extra hulp (Canon van Twente, z.j.). Tegenwoordig hebben mensen elkaar niet meer in die mate nodig om te overleven, waardoor de noabers niet meer bestaan. Dit is langzaam overgegaan naar een vrijwillige betrokkenheid tussen burens.

2.2.2 Wat houdt het project 'Ik ben Noaber' in?

Bij deze deelvraag kan het volgende geconcludeerd worden. Het project 'Ik ben Noaber' is van de organisatie Scoop Welzijn. 'Ik ben Noaber' is een burenhulpcentrale in Almelo, waar twee professionals en twee vrijwilligers werken. Er wordt eerst een gesprek aangegaan met de noabers om zo te zorgen voor een match op maat. De deelnemers worden verdeeld in drie categorieën, namelijk categorie één: een pool van deelnemers. Dit houdt in dat mensen die genoteerd staan op een lijst gebeld kunnen worden als er ergens hulp nodig is. Categorie twee: één op één deelnemers. Dit zijn mensen die structureel inzetbaar zijn bij mensen thuis. En categorie drie: groepen. Deze mensen kunnen ingezet worden bij grotere wijklussen in hun eigen wijk, bijvoorbeeld een tuin opknappen. Bij het project 'Ik ben Noaber' staat wederkerigheid centraal. Hiermee wordt bedoeld dat voor beide partijen iets te halen valt. Zowel voor de hulpvrager als de hulpgever. Een voorbeeld hiervan is dat de één hulp ontvangt voor de boodschappen en de hulpgever daar gezelligheid voor terug krijgt (Nuismer, 2013).

2.2.3. Wat houdt buurthulp in?

Bij deze vraag kan het volgende geconcludeerd worden. Bij burenhulp gaat het erom dat mensen die dichtbij een ander staan en tijd hebben de ander te ondersteunen. Dit gebeurt niet vanuit een specifiek beroep of met de focus op specifieke problemen, maar vanuit menselijkheid. Bij burenhulp gaat het erom om deze kansen te benutten zonder de terechte zorgen uit het oog te verliezen. De kern van buurthulp ligt bij de mensen die naar elkaar omkijken, elkaar helpen of gewoon voor de gezelligheid elkaar ontmoeten.

Samengevat is een buurthulp project een bewonersnetwerk voor onderlinge hulp- en dienstverlening in een buurt (Kruijswijk, Van de Maat & Van den Hoek 2014). Het begrip 'Buurthulp projecten' is verdeeld in drie dimensies. Namelijk: sociale ondersteuning, emotionele ondersteuning en praktische hulp bieden. Dit zijn verschillende vormen van buurthulp (Movisie, 2013).

De indicatoren gaan gebruikt worden om de vragenlijsten voor de interviews op te stellen.

Bij alle dimensies hoort de indicator 'Preventie'. Bij burenhulp gaat het vooral om preventie, het motto daarvan is 'voorkomen is beter dan genezen'. Daarom is het belangrijk dat de noabers nauw samenwerken met de professionals. Al met al is een burenhulp project een bewonersnetwerk voor onderlinge hulp- en dienstverlening in een buurt of dorp (Kruijswijk, Van de Maat & Van den Hoek 2014).

2.2.4 Wat is 'kwaliteit van leven'?

Bij de vraag 'Wat is kwaliteit van leven?' kan het volgende geconcludeerd worden.

Kwaliteit van leven kan op vele manieren beschreven worden. Voor dit onderzoek zijn er verschillende theorieën met elkaar vergeleken. Hieruit is gekomen dat de Self Determination Theory het beste past binnen het kader van dit project. Deze theorie stelt dat er drie psychologische basisbehoeften zijn voor intrinsieke motivatie en het welbevinden van mensen.

De eerste dimensie is autonomie. Autonomie wordt omschreven als de perceptie om het gedrag zelf te mogen bepalen, vanuit de eigen interesses en waarden. De indicatoren die daarbij horen zijn: mogelijkheid om zelf activiteiten te kiezen, zelf beslissingen te nemen en zelf het gedrag te reguleren (Westerhof & Francissen, 2013).

De tweede dimensie is competentie. Hier horen de indicatoren kennis en ervaring, vaardigheden en talent bij. Met kennis en ervaring wordt er bedoeld over welke informatie iemand beschikt. Met de

vaardigheden wordt verwezen naar de fysieke handelingen waar iemand bedreven in is. Bij talent horen intelligentie, kernkwaliteiten en motivatie (Competenties voorbeelden, z.j.).

De derde dimensie is verbondenheid. Daar horen de indicatoren aandacht en waardering bij. Bij de indicator aandacht wordt er bedoeld dat er een luisterend oor is van een ander. Bij waardering kan er gedacht worden aan complimenten geven en ontvangen (De Pooter-Mulder, z.j.). De waardering is belangrijk, omdat deze een beloningscentrum in het brein activeert. Daarom wordt beloning ook gezien als een van de basisbehoeften (Fonds Psychische Gezondheid, 2013).

Met deze theorie is de basis voor de vragenlijst gelegd. De operationalisatie en de vragenlijst zijn te vinden in de bijlagen.

3. Methode van onderzoek

In het vorige hoofdstuk is er een literatuuronderzoek gedaan. In dit hoofdstuk wordt er omschreven op welke manier het onderzoek vorm heeft gekregen.

De onderzoeksmethode en het onderzoek type worden toegelicht. Ook wordt hier de populatie, betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek beschreven. Vervolgens wordt de dataverwerkingsmethode toegelicht en de ethische overwegingen uitgewerkt.

3.1 Onderzoeksmethode

Het doel van dit onderzoek is het inzicht krijgen in welke mate het project 'Ik ben Noaber' bijdraagt aan het kwaliteit van leven van de deelnemers. Vanuit de doel- en vraagstelling is er gekozen voor een kwalitatief onderzoek omdat er verhalen opgehaald gaan worden bij de burgers. Volgens Baarda, De Goede en Teunissen (2009) is kwalitatief onderzoek een op zichzelf staande en volwaardige manier van onderzoek doen met een eigen dynamiek en eigen waarde. Kwalitatief onderzoek is een type onderzoek waarbij problemen tijdens gebeurtenissen, situaties en bij personen wordt beschreven en geïnterpreteerd wordt met behulp van kwalitatieve gegevens. Hierbij is te denken aan ervaringen en belevingen. Dit wordt verzameld door interviews met open vragen en door gebruik te maken van bestaande kennis.

3.1.1 Instrument

Voorafgaand aan de interviews was er een literatuuronderzoek gehouden om antwoord te krijgen op de hoofd- en deelvragen. Dit is uitgewerkt in hoofdstuk 2. Er is daar een aantal begrippen gekozen, die vervolgens werden geoperationaliseerd op basis van theorie, dit is in tabellen gezet en ingevoegd in de bijlagen. Met deze operationalisatie was de basis voor de vragenlijst gevormd. De vragenlijst bestaat uit narratieve vragen, zodat er een open interview wordt gehouden. De vragenlijst is te vinden in de bijlagen. De narratieve vragenlijsten zullen aansluiten bij kwaliteit van leven door aan te sluiten bij de onderwerpen: autonomie, verbondenheid en competentie. Deze begrippen komen voort uit de self determination theory. Samenvattend wordt er door middel van een kwalitatief onderzoek onderzocht in welke mate het project 'Ik ben Noaber' bijdraagt aan het kwaliteit van leven van de deelnemers.

3.2 Onderzoekstype

Het onderzoek betreft een effectevaluatie-onderzoek. Bij een effectevaluatie onderzoek wordt er gekeken naar de volgende punten: Was het effectief? Werkt de oplossing? En is het handelen geslaagd? Men wil hier weten wat het resultaat is. Het product dat nagestreefd wordt, is een oordeel over de uitvoering/resultaten en waarde van het handelen. Het gaat om keuzes maken om door te gaan of het product bij te stellen (Michgelbrink, 2006). In dit onderzoek werd er gekeken naar het effect van het project op de kwaliteit van leven van de deelnemers. Er wordt gekeken naar de dimensies: autonomie, competentie en verbondenheid. Er wordt gekeken of er door het project 'Ik ben Noaber' veranderingen waren plaatsgevonden op het gebied van deze drie dimensies. Met de resultaten kan de organisatie zich verantwoorden tegenover de gemeente en zich mogelijk verder uitbreiden en verbeteren.

3.3 Populatie

Personen of objecten waarover de onderzoeksvragen gaan, worden ook wel de onderzoekseenheden of populatie genoemd. Van deze personen of objecten zijn de kenmerken of variabelen de eigenschappen (Baarda, De Goede & Teunissen, 2009).

In dit onderzoek vallen de koppels van het project "Ik ben Noaber" onder de populatie. Dit zijn bewoners van heel Almelo. Op het moment zijn er 9 koppels. Ook zijn er een aantal 'losse' noabers die geen koppel zijn, maar af en toe wat losse klussen willen doen. Dit onderzoek zal zich specifiek richten op noabers die al enige tijd een koppel zijn, dus niet op de losse noabers.

De steekproef bestaat uit 12 noabers (6 koppels). Deze noabers waren minimaal zes maanden samen. Omdat het project nog kleinschalig is en er weinig koppels zijn die aan de tijdseis voldoen, was er gekozen om ook noabers die in het verleden gekoppeld waren te interviewen.

3.4 Betrouwbaarheid

Er kunnen toevallige fouten worden gemaakt tijdens een onderzoek. Betrouwbaarheid van onderzoeksresultaten laat zien in hoeverre het onderzoek vrij is van toevallige fouten. Een onderzoek moet herhaalbaar zijn om de betrouwbaarheid te testen. Als het onderzoek dan tot dezelfde resultaten leidt, dan is het onderzoek betrouwbaar. Het onderzoek moet dan wel herhaalbaar zijn op een ander tijdstip, door een ander proefpersoon met een andere onderzoeker onder andere omstandigheden. Dit wordt de herhaalbaarheidseis genoemd. Een voorbeeld van een toevallig fout kan zijn dat het bij de ene respondent helemaal stil is, en bij de andere respondent staat er hele harde muziek aan. De omgeving is hierbij een factor (Verhoeven, 2011). Hier is rekening mee gehouden door de interviews bij de respondenten thuis te houden. Daarnaast is er van te voren aangegeven dat de interviews worden opgenomen. De respondenten hebben daarna de meeste apparatuur uitgezet. Er waren echter een paar dingen die zorgden voor extra prikkels die niet vermeden konden worden, bijvoorbeeld huisdieren en kinderen.

In eerste instantie was er gekozen om de noabers in koppels te interviewen. Vanwege de betrouwbaarheid van het onderzoek, is er toch besloten om de noabers apart te interviewen. Hiermee wordt voorkomen dat de noabers elkaar gaan aanvullen of niet volledig betrouwbare antwoorden zullen geven. Door de noabers apart te interviewen zullen ze een volledig eigen mening geven en hoeven ze geen rekening te houden met de ander. De interviews vonden plaats bij de noaber thuis, of op een andere locatie waar de noaber zich prettig voelt. Het is dan belangrijk dat het ook een ruimte is zonder afleidende prikkels. Er werd van te voren aangegeven aan de respondenten dat de interviews anoniem blijven. Hierdoor is het mogelijk voor de respondenten om eerlijke antwoorden geven zonder daar vervelende consequenties aan over te houden.

Een andere toevallige fout kunnen de interviewers zelf zijn. Doordat er twee interviewers zijn, kan er sprake zijn van verschillende reacties en opvattingen (Baarda, De Goede en Teunissen, 2009). Hierdoor is er gekozen om de interviews gezamenlijk af te leggen. Voorafgaand aan de interviews is er aandacht besteed aan de communicatie, houding en de interviewvragen. Voor de vragenlijsten zijn de begrippen geoperationaliseerd en deze zijn toegelicht in het interview. Ook werden de vragen zo neutraal en concreet mogelijk gesteld. Hierdoor werden suggestieve vragen vermeden. Daarnaast hebben twee werknemers van het lectoraat van het Saxion met dit onderzoek meegekeken, die nauw betrokken zijn bij het onderzoek. Hierdoor werd de betrouwbaarheid van het onderzoek verhoogd. Toch kunnen toevallige fouten niet helemaal voorkomen worden in een kwalitatief onderzoek. In een kwalitatief onderzoek ben je voor een deel afhankelijk van toevallige fouten. Een voorbeeld hiervan is het humeur van de respondent. Wanneer iemand in een goede bui is, zal diegene ook andere antwoorden geven. Ook zijn er bepaalde gebeurtenissen die recent zijn gebeurd en daardoor beter in de gedachten zitten van de respondent en daarom eerder benoemd zullen worden (Baarda, De Goede en Teunissen, 2009).

3.5 Validiteit

Validiteit zegt iets over de juistheid van de onderzoeksbevindingen. Hiermee wordt bedoeld in hoeverre de onderzoeksbevindingen een goede weergave vormen van hetgeen zich feitelijk in de praktijk afspeelt. Het gaat hier om in welke mate de opdrachtgever kan vertrouwen op de uitkomsten van het onderzoek om daadwerkelijk wat met de uitkomsten te gaan doen. Met validiteit wordt dus bedoeld dat de juiste resultaten worden gevonden, en dat die resultaten de werkelijkheid weergeven (Baarda, De Goede en Teunissen, 2009).

Er kan op verschillende manieren gedacht worden aan de validiteit van het onderzoek volgens Baarda, De Goede en Teunissen (2009). In het onderzoek 'Ik ben Noaber' zal er eerst een literatuuronderzoek gehouden worden. Er zal gekeken worden naar wetenschappelijke en relevante literatuur. Hieruit zal een selectie gemaakt worden, die toegepast gaat worden in het literatuuronderzoek. Het literatuuronderzoek zal gericht zijn op de vraagstelling en deelvragen van het onderzoek. In dit onderzoek is niet alle literatuur wetenschappelijk onderbouwd. Dit komt doordat er een aantal bronnen is waar nog weinig onderzoek naar gedaan is. Wel is er bewust gekeken naar de auteurs van de bronnen en de kwaliteit van de bron. Ook is er gebruikt gemaakt van verschillende bronnen, zodat de verschillende onderzoeken, visies en projecten met elkaar vergeleken kunnen worden.

Het onderzoek betreft een kwalitatief onderzoek. In hoofdstuk 4.1 is te lezen dat deelnemers worden geïnterviewd aan de hand van narratieve vragen. De interviews zullen een beeld schetsen in welke mate het project 'Ik ben Noaber' bijdraagt aan de kwaliteit van leven van de deelnemers. De validiteit bij het opstellen van de interviewvragen wordt gewaarborgd door interviewvragen op te stellen aan de hand van literatuuronderzoek. Hierbij zullen de begrippen geoperationaliseerd worden. De interviewvragen zullen inhoudelijk en op kwaliteit gecontroleerd worden door de intervisiegroep en door de opdrachtgever. Hierdoor zullen de interviewvragen bijdragen aan het beantwoorden van de onderzoeksvraag. De interviewvragen zullen mogelijk bijgesteld moeten worden door deze controles. Door de controles zullen er uiteindelijk concrete en juiste interviewvragen vastgesteld worden. Ook wordt er gecontroleerd of deze vragen aansluiten bij de doelgroep. Dit draagt bij aan de validiteit van het onderzoek.

3.6 Ethische overwegingen

Het is van groot belang dat een onderzoeker zich goed kan verantwoorden. Daarom moet er tijdens het onderzoek een blik geworpen worden op een aantal ethische aspecten. Het is belangrijk om de keuzes voorafgaand aan het onderzoek te overleggen met de opdrachtgever van het onderzoek 'Ik ben Noaber'. Een nauwe samenwerking is daarom belangrijk (Migchelbrink, 2006).

De volgende punten zijn opgesteld met betrekking tot de ethische overwegingen betreft de dataverzameling:

- De interviews zullen in vertrouwelijke sfeer van de respondent afgenomen worden.
- De respondenten mogen geen nadelige effecten ervaren door de uitkomsten van het onderzoek. Hier zal rekening mee gehouden worden door de respondenten anoniem te laten blijven.
- De respondenten werken vrijwillig mee aan het onderzoek
- Er zullen geen gegevens van het onderzoek verstrekt worden zonder toestemming van de opdrachtgever. De respondenten zullen een formulier ondertekenen waarin zij akkoord gaan met het verstrekken van de resultaten aan de opdrachtgever en derden.

3.7 Dataverwerkingsmethode

Om de data te verzamelen, zijn de respondenten geïnterviewd.

Om de data van de interviews te analyseren, zijn de interviews eerst getranscribeerd. Dit betekent dat de interviews letterlijk zijn uitgetypt. Daarna zijn de niet relevante teksten verwijderd. Dit zijn de teksten die niet aansloten bij interviewvragen. Vervolgens zijn de teksten opgedeeld in betekenisvolle fragmenten. Dit is gedaan met de deelvragen in het achterhoofd, zodat de betekenisvolle fragmenten in de juiste volgorde werden gezet. De fragmenten hebben nummers gekregen van zowel het fragment als de respondent. Voorbeeld: (Resp 1,12), betekent respondent 1 fragment 12.

De fragmenten van labelschema 1 en 2 zijn eerst ingevoegd in het labelschema, dit maakte de basis voor de hoofd- en sublabels. Vervolgens zijn de fragmenten van de andere interviews daarbij ingevoegd. Door meer fragmenten in te voegen werden er steeds meer sublabels ontdekt. Vanuit deze labelschema's zijn de hoofd- en deelvragen beantwoord (Baarda, De Goede en Teunissen, 2009). Deze labelschema's zijn ook te vinden in de bijlagen.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk wordt als eerste de response beschreven. Hierin wordt beschreven of alles is gegaan zoals gepland. Als laatste worden de resultaten die voortgekomen zijn uit de interviews beschreven.

4.1 Response

In de vergadering voorafgaand aan het onderzoek, had de opdrachtgever verteld dat er vanuit de gemeente een eis was van ongeveer 30 aanmeldingen per maand. Dit is verkeerd overgekomen, waardoor er het idee ontstond dat dit dan ook daadwerkelijk gebeurde. Door dit misverstand was dit onderzoek gebaseerd op een grotere populatie. Na een volgend gesprek met de opdrachtgever bleek dat de 30 aanmeldingen per maand nog niet reëel was, omdat het project nog te nieuw was. Hierdoor zijn de verwachtingen bijgesteld en is de populatie voor dit onderzoek veranderd naar N=12.

Dit is ook gelukt. Om te meten of dit project invloed heeft op de kwaliteit van leven van de deelnemers, was er specifiek gekozen voor mensen die langer dan een half jaar aan elkaar gekoppeld waren. Helaas was het project te klein en nieuw dat dit niet mogelijk was. Ongeveer de helft van de respondenten voldeed wel aan de eis. Tijdens periode dat de interviews zijn gehouden, hebben twee respondenten zich afgemeld. Daarvoor zijn er wel twee nieuwe respondenten in de plaats gekomen. Zij waren echter niet meer actief bij het project, maar hebben wel een noaber gehad voor langere tijd. In overleg met de beoordelaars van het onderzoek zijn deze mensen wel geïnterviewd. In het begin ontstond er het idee dat de koppels samen geïnterviewd konden worden, maar dit is later aangepast naar individuele interviews. Hierdoor kunnen de respondenten hun volledige en eigen mening geven, zonder bang zijn iemand te kwetsen. Zo wordt de betrouwbaarheid in dit onderzoek vergroot.

4.2 Waarom nemen burgers deel aan het project 'Ik ben Noaber'

Van de 12 respondenten waren er 7 hulpvragers en 5 hulpgevers.

Uit de interviews is gebleken dat mensen verschillende redenen hebben gehad om zich aan te melden voor het project "Ik ben Noaber". De meest voorkomende reden was dat mensen meer gezelschap wilden. 4 van de 12 respondenten gaf aan dat dat voor hun de reden was van aanmelding. Deze 4 respondenten zijn hulpvragers. Van deze 4 respondenten gaven 2 respondenten aan dat ze ook erg eenzaam waren voor het project. Bij een andere respondent van deze 4 respondenten heeft een dochter invloed gehad op de aanmelding omdat zij ook vond dat haar moeder iemand nodig had voor gezelschap.

3 respondenten hebben zich aangemeld omdat ze tijd over hadden die ze graag wilden besteden. Daarvan hebben 2 respondenten bewust gekozen om zich aan te melden als hulpgever. De andere respondent heeft zich aangemeld als hulpvrager om een noaber te krijgen om samen activiteiten te ondernemen. 1 respondent heeft hier het volgende over gezegd:

"Eum ik heb even kijken 2014 heb ik een herseninfarct gehad. En eum ja om wat te... eum te doen zeg maar. Door de week, keek ik eu facturen na en dan zag ik iemand die een vis-maat zocht, en daar heb ik op gereageerd. Maare dat was een stuk ja. Voor de invulling van de vrije tijd die ik heb."

Van de 3 respondenten die zich aangemeld hebben voor tijdsinvulling, geven 2 respondenten aan dat dit door niet aangeboren letsel komt. Hierdoor hebben ze de mogelijkheid om te werken verloren. Daarnaast is opgevallen dat 6 van de 12 respondenten een (verstandelijk) beperking heeft. Hiervan geven 5 respondenten aan dat hun beperking mede een reden is geweest om zich aan te melden voor het project 'Ik ben Noaber'. De respondenten met een (verstandelijk) beperking betreft 4 hulpvragers en 2 hulpgevers.

Van de 12 respondenten geven 3 respondenten aan iets terug te willen doen voor de maatschappij. dit betreft 1 respondent die iets terug wil doen voor haar uitkering, 1 respondent die wat terug wil doen voor eenzame en oudere mensen omdat ze het zielig vindt. En 1 respondent wilde al heel lang vrijwilligerswerk doen, ook als voorbereiding op de studie 'Social work'.

Van de 12 respondenten hebben 2 respondenten zich aangemeld puur voor praktische hulp. Hiervan geeft 1 respondent aan hulp te willen in de huishouding, en de andere geeft aan hulp nodig te hebben bij de boodschappen.

2 van de 12 respondenten hebben zich aangemeld met als reden iets te willen doen vanuit school. Dit zijn beide hulpgevers. 1 respondent gaf aan zich voor te willen bereiden op de toekomstige opleiding. De ander heeft zich als stagiair aangemeld bij het project "Ik ben Noaber". Door een tekort aan hulpgevers, heeft hij er voor gekozen om ook zelf aan de slag te gaan aan hulpgever.

4.3 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van autonomie.

Met regie over eigen leven wordt bedoeld: Je eigen leven bepalen, je eigen mening geven. Het gevoel de handen aan het stuur te hebben, ook al oefenen anderen daar invloed op uit. Dit is tijdens de interviews ook uitgelegd. Sommige respondenten gaven alsnog een eigen invulling op het begrip 'regie over eigen leven hebben'.

Een paar respondenten hebben regie over eigen leven aan hun beperking gekoppeld. Door hun beperking zijn ze afhankelijk en hebben daardoor minder de regie over het eigen leven. Er is hier gevraagd waar ze wel de regie over het eigen leven hebben. Dat je afhankelijk bent, betekent niet dat je geen eigen mening kan hebben of bepalen hoe je leven eruit ziet. Dit zag niet iedereen op die manier, waardoor er verschillend werd geantwoord.

Alle respondenten hebben cijfers gekoppeld aan het gevoel de regie over het eigen leven te hebben voor het project en na het project. 7 respondenten geven aan dat het project niks heeft bijgedragen aan het gevoel van de regie over het eigen leven te hebben. 4 respondenten hebben het gevoel dat ze meer de regie over het eigen leven hebben doordat ze met het project mee doen. Dit wordt hieronder verder toegelicht.

1 respondent heeft geen cijfers gekoppeld aan het gevoel de regie over het eigen leven te hebben. Hieronder worden de cijfers weergegeven met de uitleg ervan. De nummering staat niet op chronologische volgorde waarin de interviews zijn afgenomen, vanwege de privacy van de respondent.

Respondent 1 geeft voor de tijd een 7 en na de tijd een 7. Diegene geeft aan dat ze altijd haar eigen mening heeft en die ook uitspreekt. Hier heeft het project niks aan bijgedragen. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 2 geeft ook aan dat er geen verandering is en geeft beide keren een 8. De reden hiervan is dat de respondent aangeeft dat zij de eigen toekomst kan inplannen en daar eigen keuzes in maakt. Ook geeft de respondent aan niet makkelijk voor zichzelf op te komen. Diegene benoemt hierbij dat dit niet veranderd kan worden door een noaber, want dit is gewoon een eigenschap. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 3 geeft ook aan dat het gevoel van regie over eigen leven hebben gelijk is gebleven. Aan dit gevoel wordt een 9 geven. De respondent geeft aan zelf de tijd in te kunnen delen en zelf alles in de hand te hebben. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 4 geeft een 9 aan het gevoel de eigen regie te hebben. Dit is niet veranderd. Diegene geeft aan het eigen leven te bepalen. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 5 heeft zowel voor als na het project een 7 gegeven voor het gevoel de regie over eigen leven te hebben. De reden hiervoor is dat ze aangeeft altijd haar eigen leven bepaald heeft en altijd lak heeft gehad aan hoe andere mensen over haar denken. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 6 geeft aan dat het project niks heeft bijgedragen aan het gevoel de regie over eigen leven te hebben. Deze persoon geeft voor en na plusminus een 8. De respondent heeft hiervoor geen specifieke reden, maar geeft aan dat het niet veranderd is. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 7 geeft aan voor de tijd een 5 te geven aan het gevoel de regie over eigen leven te hebben en na de tijd is dit veranderd in een 8. De reden hiervoor is dat ze nu alleen nog dingen doet waar ze zin in heeft, omdat ze te vaak teleur is gesteld in mensen. Later werd er aangegeven dat dit niet door het project was veranderd, maar door levenservaring. Dit betreft een hulpvrager. De respondent zegt hier het volgende over:

“ja ja, dat heb ik wel. Ik ga niet meer iets doen waar ik niet meer in eh ehh nou ja wat ik niet wil... nee nee nee, dat komt door levenservaring. Ja ik ben al zo vaak in mensen teleurgesteld, en ehh ja nou dat hoe ouder je bent hoe meer je meemaakt.”

De volgende respondenten geven aan dat het project wel heeft bijgedragen aan het gevoel de regie over eigen leven te hebben.

Respondent 8 geeft voor de tijd een 6 en nu een 8 voor het gevoel de regie over eigen leven te hebben. Voor de tijd durfde deze respondent niet naar buiten omdat diegene bang was om te vallen. Door de noaber is diegene zekerder geworden over zichzelf door vaak te gaan wandelen. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 9 geeft voor het project een 6 voor het gevoel de regie te hebben over het eigen leven en nu een 7. Ze geeft aan dat ze haar eigen keuzes maakt en grenzen aangeeft. De vraag is wel of de vooruitgang ligt aan de noaber van het project 'Ik ben Noaber'. De noaber komt alleen om boodschappen te halen en blijft niet voor een gesprek. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 10 gaat van een 7,5 naar een 8 voor het gevoel de regie over het eigen leven te hebben. De reden hiervoor is dat ze geleerd heeft voor zichzelf op te komen door haar noaber. Dit betreft een hulpgever. De respondent zegt hier het volgende over:

“Dat heeft het me wel heel erg geleerd, met eh echt opkomen voor eh wat er aan de hand is.”

Respondent 11 geeft voor de tijd een 1 en na de tijd 7+ /8 aan het gevoel van de regie over het eigen leven te hebben. Ze geeft aan dat ze nu meer voor zichzelf opkomt en dat ze minder onzeker is. Dit heeft ze geleerd van haar noaber. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 12 zegt altijd al de regie over het eigen leven te hebben gehad, maar door ziekte heeft diegene veel hulp nodig. De respondent heeft daardoor het gevoel dat de regie over het eigen leven hebben verminderd is. De respondent kon hieraan geen cijfers koppelen. De respondent geeft aan

dat hij door zijn noaber wel meer vrijheid ervaart, doordat zij samen op pad gaan. Dit betreft een hulpvrager.

De conclusie van deze resultaten is te vinden in hoofdstuk 5: Conclusie en aanbevelingen.

4.4 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van competentie.

Aan de respondenten is van te voren uitgelegd wat het begrip "competentie" inhoudt. In dit onderzoek wordt er met competentie bedoeld de kennis en ervaring, talenten en vaardigheden die iemand heeft.

Voor deze deelvraag zijn er meerdere vragen gesteld aan de respondenten. Deze vragen zijn terug te vinden in de bijlage. De respondenten hebben hier wederom cijfers gekoppeld aan dit onderwerp. Vanwege de privacy van de respondenten staat de nummering niet in chronologische volgorde zoals de interviews zijn geweest.

4 respondenten hebben aangegeven geen verandering in hun competenties te hebben gezien door het project. 8 respondenten hebben aangegeven dat het project wel bij heeft gedragen aan de verbetering van de competenties.

Respondent 1 heeft aangegeven dat er geen verandering heeft plaatsgevonden met betrekking tot de competenties. De respondent geeft een 8 aan de tevredenheid over de competenties. Deze respondent betreft een hulpgever.

Respondent 2 heeft aangegeven dat er ook geen verandering heeft plaatsgevonden met betrekking tot de competenties. De reden hiervan is dat zij haar talenten niet kon toepassen tijdens het afspreken. Daarnaast geeft de respondent aan dat er geen nieuwe vaardigheden bij zijn gekomen door het afspreken met de noaber. De respondent geeft een 9 voor haar talenten. Deze respondent betreft een hulpvrager.

Respondent 3 geeft aan tevreden te zijn met haar talenten. Ze koppelt hier een 8 aan en zegt dat dit niet veranderd is door het project. In het interview heeft de respondent aangegeven dat de noaber er alleen is voor de praktische hulp. Hierdoor heeft de respondent haar talenten niet kunnen toepassen. Deze respondent betreft een hulpgever.

Respondent 4 geeft aan dat de tevredenheid over de talenten voor en na het project gelijk zijn gebleven. Hier is een 8 aan gekoppeld. Deze respondent betreft een hulpvrager.

Respondent 7 geeft voor het project een 6 voor het gevoel van het hebben van talenten. Dit cijfer is veranderd in een 7. De respondent geeft aan dat ze ondernemend is en van klussen houdt. Het is niet duidelijk of de punt omhoog te maken heeft gehad met het project. Deze respondent betreft een hulpvrager.

De volgende respondenten geven aan dat het gevoel tevredenheid over het hebben van talenten wel is veranderd na het project.

Respondent 5 geeft voor het project een 6 aan het gevoel van tevredenheid van talenten. Na het project is het een 7 geworden. De reden hiervoor is dat de respondent het gevoel heeft dat ze van toegevoegde waarde is vanwege de gesprekken die ze voert met iemand die problemen heeft. Dit

heeft de respondent kunnen toepassen tijdens het afspreken met de noaber. Deze respondent betreft een hulpgever.

Respondent 6 is van een 8 naar een 8,5 gegaan. De respondent geeft aan dat ze voor het project ook bezig was met conflicten oplossen. Ook hielp ze sommige mensen met financiën. Door het project heeft ze beter leren luister en neemt ze niet zomaar alles aan wat mensen zeggen. Deze respondent betreft een hulpvrager.

Respondent 8 is van een 6 naar een 8 gegaan voor het gevoel van het hebben van talenten. De respondent benoemt dat ze alleen haar sociale talent heeft gebruikt tijdens het afspreken met de noaber. Deze respondent is naast noaber ook aan de slag gegaan voor het project 'Ik ben Noaber' zelf als ICT 'er. Hier heeft ze haar talenten verder ontwikkeld. Deze respondent betreft een hulpvrager.

Respondent 9 is van een 1 naar een 6,9 gegaan voor het gevoel van het hebben van talenten. Respondent 9 geeft aan heel goed te kunnen luisteren naar de problemen van iemand. Ze kan een luisterend oor zijn zodat diegene haar verhaal kwijt kan. Dit heeft de respondent toe kunnen passen tijdens het afspreken met de noaber. Daarnaast geeft de respondent aan goed adviezen te kunnen geven. Ook geeft de respondent aan de opleiding ziekenzorg te hebben gedaan. Daarnaast is ze goed met dieren. De respondent geeft aan dat ze door het afspreken met haar noaber voor zichzelf heeft leren opkomen en is ze minder onzeker geworden. Deze respondent betreft een hulpvrager.

Respondent 10 is van een 6 naar een 8 gegaan als het gaat om de tevredenheid van het hebben van talenten. De respondent geeft aan dat ze goed is in schoonmaken, koken en schrijven. Ook kan ze goed luisteren en is erg begripvol. Dit heeft ze kunnen toepassen tijdens het afspreken met haar noaber. Door dit project heeft zij geleerd meer open te zijn naar anderen. Deze respondent betreft een hulpvrager.

Respondent 11 geeft voor het project een 7,5 voor het gevoel van het hebben van talenten. Na het project is dit een 8. Hij gaf aan dat zijn talenten waren dat hij goed benaderbaar is, positief ingesteld en flexibel is. Ook vindt hij zichzelf betrouwbaar. Doordat zijn noaber zo positief was ondanks zijn beperkingen, heeft hij geleerd zijn talenten meer te waarderen. Deze respondent betreft een hulpgever.

Respondent 12 geeft aan voor de tijd een 5 te geven aan het gevoel van het hebben van talenten. Na het project is dit een 9 geworden. De respondent geeft aan dat hij goed is in financiën, vissen en sudoku. Door zijn noaber kon hij weer het huis uit om te vissen. Dit kon voorheen niet door zijn beperking. Hierdoor kon hij zijn talenten voor het vissen weer oppakken en verbeteren. Ook heeft hij geleerd rustiger te zijn en dingen over hem heen te laten komen. Deze respondent betreft een hulpvrager.

De conclusie van deze resultaten is te vinden in hoofdstuk 5: Conclusie en aanbevelingen.

4.5 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van verbondenheid.

Aan de respondenten is voor de tijd uitgelegd er met verbondenheid bedoeld wordt. Met verbondenheid worden sociale contacten, aandacht en waardering bedoeld. Voor deze deelvraag zijn er meerdere vragen gesteld. Deze vragen zijn te vinden in de bijlage.

Voor dit onderdeel worden eerst de sociale contacten besproken. De respondenten hebben hier cijfers aangekoppeld om de verandering te meten. Daarnaast wordt er een uitleg gegeven waarom het cijfer gelijk is gebleven of niet. Als tweede wordt er gesproken over waardering. De respondenten is gevraagd hoe zij hun noaber waarderen in dit laten merken. Ook is de vraag andersom gesteld. Hoe waardeert de noaber van de respondent de respondent, en hoe laat diegene dat merken. Als laatste wordt het deel wederkerigheid behandeld. Wederkerigheid is een belangrijke waarde voor het project 'Ik ben Noaber'. Dit kwam ook terug in dit onderdeel. Sommige respondenten gaven hier hun eigen draai aan. Respondenten zien wederkerigheid als iets terug doen voor het project, naast wederkerigheid bij het noaberschap zelf.

Respondent 1 geeft aan dat er geen verandering in de tevredenheid over de sociale contacten is gekomen door het project. Ze geeft zowel voor de tijd als na de tijd een 8. De reden hiervoor is dat zij tevreden is over het aantal contacten wat zij nu heeft. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 2 geeft aan dat er niks is veranderd aan de tevredenheid van het hebben van sociale contacten door het project. Het is gelijk gebleven op een 7. De respondent geeft aan dat er nooit een probleem is geweest met vrienden. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 3 geeft aan dat er niks veranderd is aan de sociale contacten door het project. De respondent geeft een 8,5 aan de tevredenheid van de sociale contacten. De respondent geeft aan dat er weinig aan de sociale contacten is veranderd door het project. De respondent geeft aan veel vrienden te hebben en bij een sportvereniging te zitten. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 4 geeft aan dat er niks veranderd is aan de tevredenheid van het hebben van sociale contacten. De respondent geeft een 5 aan de tevredenheid voor het hebben van sociale contacten. De respondent benoemt meer gezelschap te willen hebben. De noaber van deze respondent komt alleen langs om boodschappen te halen. Dit betreft een hulpvrager.

De respondenten hieronder hebben wel aangegeven dat het project 'Ik ben Noaber' wel heeft bijgedragen aan de tevredenheid van het hebben van sociale contacten.

Respondent 5 geeft aan dat er wel verandering heeft plaatsgevonden in de tevredenheid van het hebben van sociale contacten. Deze respondent is van een 7 naar een 8 gegaan. De respondent geeft aan dat er meer sociale contacten zijn bijgekomen. De respondent geeft aan dit als prettig te ervaren. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 6 geeft aan dat er wel verandering heeft plaatsgevonden in de tevredenheid van het hebben van sociale contacten. De respondent geeft voor het project een 6 en na het project een 8. De respondent geeft aan dat er voor het project niet zo veel sociale contacten waren. De respondent heeft wel familie, maar niet zoveel contact. De respondent geeft aan dat ze het erg fijn vindt dat ze nu een noaber heeft. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 7 geeft aan dat er wel verandering heeft plaatsgevonden in de tevredenheid van het hebben van sociale contacten. De respondent geeft aan dat de tevredenheid van het hebben van sociale contacten van een 6 naar een 8 is gegaan door het project. De reden hiervoor is dat de

respondent voor het project niet zo veel visite kreeg. Nu komt elke week haar noaber langs. Dit vindt de respondent erg fijn. Dit betreft een hulpvrager. De respondent zegt hier het volgende over:

“Dus de enigste die echt die ik nou heb is die komt regelmatig is dus mijn maatje. ja daar heb ik echt eh dat vind ik echt heel prettig. nou, krijg ik dus elke keer, elke week J. over de vloer. Dus das meer sociale contacten, dankzij haar dus omdat zij elke week komt.”

Respondent 8 geeft aan dat er wel verandering heeft plaatsgevonden in de tevredenheid van het hebben van sociale contacten. De respondent geeft aan dat de tevredenheid van het hebben van sociale contacten van een 6 naar een 8 is gegaan. De respondent geeft aan dat hij doordat hij niet meer kan werken door zijn herseninfarct nu meer tijd heeft voor sociale contacten. Dit komt dus niet door het project. Wel heeft hij door het project er nieuwe sociale contacten bijgekregen. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 9 geeft aan dat er wel verandering heeft plaatsgevonden in de tevredenheid van het hebben van sociale contacten. Deze respondent geeft aan van een 5 naar een 7 te gaan als het gaat om de tevredenheid van het hebben van sociale contacten. De reden hiervoor is dat de respondent weinig vrienden had. De respondent deed alles samen met haar man. Haar man is vorig jaar overleden. Hierdoor is ze voor het project erg eenzaam geweest. De respondent heeft wel familie die af en toe komen. Door dit project durft de respondent nu ook mensen aan te spreken. Daarnaast onderneemt ze nu ook veel activiteiten met haar noaber. Dit betreft een hulpvrager. Respondent 9 heeft hier het volgende over gezegd:

“Ja pf ik had niemand, ik was nadat mijn man was daar was ik, waar ik was was mijn man. Ik had helemaal geen vriendinnen. Ik ben altijd samen, altijd. we deden altijd alles samen, alles. Alles. Wat ik leuk vond, ging hij mee heen maakte hem niks uit. Brocante eh eh dingetjes, zondagmiddag naar Delden gaan even leuk door Delden lopen, alles samen.”

Respondent 10 geeft aan dat er wel verandering heeft plaatsgevonden in de tevredenheid van het hebben van sociale contacten. Deze respondent geeft aan van een 1 naar een kleine 8 te gaan voor de tevredenheid van het hebben van sociale contacten. De respondent geeft aan dat familie ver weg woont en dat ze daar weinig contact mee heeft. Daarnaast had de respondent te maken met huiselijk geweld, waardoor er geen ruimte was voor sociale contacten. Dit betreft een hulpvrager. De respondent zegt hier het volgende over:

“Euh ja alleen me ouders, maar die wonen is Soest. Dat is ook niet echt naast de deur. En daar heb ik ook niet echt goed contact mee. En een zus. Die woont ook in Soest. En voor de rest had ik eigenlijk helemaal met niemand contact. Ja met de buurvrouw toentertijd.”

Respondent 11 geeft aan dat er wel verandering heeft plaatsgevonden in de tevredenheid van het hebben van sociale contacten. Deze respondent is van een 5 naar een 7 gegaan voor tevredenheid van het hebben van sociale contacten. De respondent geeft aan dat ze eerst het gevoel had nergens bij te horen. Ze had wel een paar vriendinnen. Doordat ze positieve ervaringen opdeed door het project, gaf dat haar mee zelfvertrouwen. Hierdoor heeft ze meer sociale contacten kunnen opbouwen. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 12 geeft aan dat er wel verandering heeft plaatsgevonden in de tevredenheid van het hebben van sociale contacten. De respondent geeft aan van een 6 naar een 8 te gaan. De reden is hiervoor dat hij tijdens het vissen ook meer mensen tegenkomt. De respondent geeft aan weer het gevoel van vrijheid terug te hebben gekregen. Hij kan door zijn noaber weer de deur uit. Hierdoor breiden de sociale contacten uit. Dit betreft een hulpvrager. De respondent zegt hier het volgende over:

“En de boer aan de overkant die altijd zwaait en ja t is gewoon de sociale contacten breiden gewoon uit. Ja je stapt makkelijker ergens heen. Je je pakt makkelijker een telefoon.”

Hieronder gaat het over waardering en wederkerigheid. De respondenten vertellen in hoeverre zij waardering krijgen voor het zijn van een noaber en hoe ze dit merken, en in hoeverre ze hun noaber waarderen en dit aan hun noaber laten merken. Hier ontstaat ook wederkerigheid

Respondent 1 geeft aan dat haar noaber het waardeert dat ze langskomt. Dit spreekt ze dan ook uit. Daarnaast laat de respondent haar waardering blijken door haar noaber te helpen waar het kan. Dit spreekt de noaber niet daadwerkelijk uit, maar laat dit blijken door behulpzaam te zijn en leuke dingen te ondernemen. Deze respondent zegt verder niks over wederkerigheid, behalve dat ze het zelf ook leuk vindt. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 2 geeft aan ook vrijwilligerswerk te hebben gedaan voor het project zelf. Ze geeft aan veel waardering hiervoor te hebben gekregen. Dit vond ze erg fijn. Daarnaast heeft de respondent aan haar noaber laten weten dat ze haar waardeert door dit uit te spreken en te laten weten dat ze het fijn vindt dat haar noaber langs komt. Respondent 2 koppelt de wederkerigheid aan het iets terug doen voor het project. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 3 geeft aan dat hij veel waardering kreeg vanuit de coördinator van het project zelf. Daarnaast krijgt hij ook waardering van de familie van zijn overleden noaber. Zijn noaber zelf liet zijn waardering blijken door speciaal voor hem inkopen te doen, zoals drinken wat hij zelf niet drinkt. Daarnaast toonde zijn noaber veel interesse in hem door op te zoeken hoe het is gegaan met zijn sport en daarover te praten.

De respondent liet aan zijn noaber blijken dat hij hem waardeerde door dit naar hem uit te spreken. Daar zei de respondent het volgende over:

“Ja ja ik waardeerde hem gewoon zeg maar als mens hoe die in elkaar zat zeg maar. Dat heb ik toen ook wel eens tegen hem gezegd ook van dat ik dat wel echt knap vind ofzo.”

Deze respondent heeft weinig over de wederkerigheid verteld omdat hij zijn functie echt als stagiaire zag. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 4 heeft hier niet heel veel over te vertellen. Haar noaber haalt alleen haar boodschappen. Ze laat haar waardering blijken door gewoon met hem om te gaan en te praten zoals ze zelf zegt. Deze respondent begreep niet dat haar noaber van het project 'Ik ben Noaber' komt. Ze ging er gewoon van uit dat diegene de boodschappen doet en verder niks. Hier is dan ook geen sprake van wederkerigheid. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 5 merkt aan haar noaber dat ze erg blij is met haar komst. Daarnaast uit de respondent haar waardering door er positief heen te gaan, haar noaber op te vrolijken en gezellige dingen te ondernemen. Respondent 5 geeft bij wederkerigheid aan dat ze een vriendschap hebben opgebouwd. Het is voor beide personen een toegevoegde waarde op het gebied van gezelligheid. Dit betreft een hulpgever. De respondent heeft hier het volgende over gezegd:

“Ik bedoel de vriendschap die je dr voor terug krijgt, de vriendelijkheid. Ja dat is toch heel wat waard.”

Respondent 6 merkt aan haar noaber dat ze haar waardeert doordat haar noaber af en toe ook lekkere dingen voor haar maakt. Zo geeft ze aan dat haar noaber van de week twee eitjes voor haar had gekookt. Dit vond ze erg lief. Respondent 6 heeft verder niet verteld hoe ze haar noaber laat

merken dat ze haar waardeert. Bij wederkerigheid geeft respondent 6 aan dat ze goed met elkaar kunnen omdat er een klik is. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 7 heeft door het promotiefilmpje van het project 'ik ben Noaber' waar haar noaber in zat, gezien dat haar noaber haar waardeert doordat ze dat benoemde. Daarnaast benoemt respondent 7 naar haar noaber dat ze blij met haar is, en gaat ze er ook van uit dat haar noaber dat wel weet. Over wederkerigheid wordt niks benoemd. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 8 merkt aan zijn noaber dat hij hem waardeert door voor het vissen vast alles klaar te leggen en goed voor te bereiden. Bij waardering geven, geeft de respondent aan dat hij zijn waardering uit door er op tijd te zijn en de afspraak te verzetten als het bijvoorbeeld gaat regenen. Bij wederkerigheid geeft deze respondent aan het zelf ook heel leuk te vinden om met zijn noaber te gaan vissen. Dit betreft een hulpgever.

Respondent 9 is nog maar net begonnen met het afspreken met haar Noaber. Ze zag wel dat haar noaber enorm blij was de eerste keer dat ze afgesproken hadden. Hierdoor denk de respondent dat haar noaber door haar enthousiasme uitstraalt dat ze haar waardeert. Het contact is te kort om dit echt te uiten. Daarnaast uit de respondent haar waardering door behulpzaam te zijn en veel te kletsen. Het contact is nog te kort voor wederkerigheid. De respondent geeft wel aan dat ze altijd open staat om haar noaber te helpen bij bijvoorbeeld ziekte of klusjes. Dit betreft een hulpvrager.

Respondent 10 merkt aan haar noaber dat ze haar waardeert doordat haar noaber dat aan haar uitspreekt en doordat de houding van haar noaber in een positieve zin veranderd is. Daarnaast laat de respondent aan haar noaber merken dat ze haar waardeert door haar te trakteren op een terras of overgebleven eten aan haar te geven omdat ze weet dat deze vrouw het niet al te breed heeft. Dit hoort dan ook gelijk bij het stukje wederkerigheid. Daarnaast koppelt ze de wederkerigheid ook aan het iets terug doen voor het project. Ze benoemt als voorbeeld dat ze mee wilde doen aan het promotiefilmpje en aan dit onderzoek omdat ze erg tevreden is over het project.

Respondent 11 merkt aan haar noaber dat ze haar waardeert door veel complimenten van haar te krijgen over haar werk wat ze tijdens het afspreken uitvoert. Ook laat ze merken dat ze er erg blij mee was. Ook stond haar noaber er altijd voor open om iets terug te doen. Als voorbeeld gaf ze dat haar noaber mee heeft gedaan aan een filmpje voor een schoolopdracht. Andersom liet ze aan haar noaber merken dat ze haar waardeert door complimenten te geven. Ook sprak ze uit dat ze het geen probleem vond om dingen op te ruimen en schoon te maken. Het gaf haar voldoening. De wederkerigheid bestaat hier uit elkaar helpen waar kan zoals de schoolopdracht. Dit betreft een hulpgever. De respondent zegt hier het volgende bij:

"Het gaf mij voldoening, gewoon om iemand anders te helpen."

Respondent 12 merkt aan zijn noaber dat hij hem waardeert door dat zijn noaber alles voor hem doet als hij er om vraagt. Zo heeft hij zijn noaber geholpen bij de beplanting van zijn tuin. De respondent laat aan zijn noaber merken dat hij zijn noaber waardeert door alle voorbereidingen voor het vissen te treffen. Daarnaast zorgt hij ook altijd voor wat lekkers voor bij het vissen. De wederkerigheid bestaat hier uit het plezier hebben in het vissen en ook wat voor de ander kunnen betekenen. Dit betreft een hulpvrager. De respondent heeft hier het volgende over gezegd:

"Hij doet alles voor me. Ik hoef maar een vinger op te steken en eh hij komt er aan."

De conclusie van deze resultaten is te vinden in hoofdstuk 5: Conclusie en aanbevelingen.

4.6 Wat vinden mensen in het algemeen van het project?

Na de afronding van de vragenlijst konden de mensen zelf ook nog wat vertellen over het project. De respondenten kregen de vraag of ze zelf nog iets over het project wilden vertellen. Iets wat ze kwijt willen of belangrijk vinden om nog te vertellen. Hieruit kwamen belangrijke punten naar voren die interessant zijn voor de opdrachtgevers van het onderzoek. Hieruit is besloten om een extra deelvraag te maken. Hieronder wordt er per respondent benoemd wat diegene beantwoord heeft op deze vraag. De respondenten staan niet in chronologische volgorde van de interviews, wegens de privacy. In de resultaten worden alleen de antwoorden weergegeven die specifiek te maken hebben met het project. Enkele respondenten hebben antwoorden gegeven die niets te maken hebben met het project. Deze zijn er uit gelaten.

Respondent 1 geeft aan het project 'Ik ben Noaber' een leuk project te vinden. De respondent vindt het project een goed idee en een goed project omdat ze lichamelijk beperkt is en door dit project toch iets kan doen.

Respondent 2 vindt het een goed project. Er zouden wel meer mensen aan mee moeten doen omdat er veel eenzame ouderen zijn. De respondent vindt het project een toegevoegde waarde omdat er veel in de zorg wordt gesneden.

Respondent 3 vindt het een goed project en is er blij mee.

Respondent 4: Vindt het een goed project en is er erg blij mee. Ze geeft als tip om dit project mee te nemen naar andere steden. Goed project voor mensen die tussen schip en wal vallen.

Respondent 6 vindt het een goed project. Ze vindt dat het project ook meer bekend zou moeten worden en meer mensen bij betrokken mogen worden. Ook geeft ze aan dat het haar leuk lijkt om een groepsactiviteit te doen met de andere noabers.

Respondent 7 geeft aan dit een goed project te vinden voor de mensen die hulpbehoevend zijn. Vooral voor de mensen die normaal tussen wal en schip vallen. Wel vindt deze respondent het jammer dat er zo weinig hulpgevers zijn.

Respondent 9 vindt het belangrijk dat dit project er is, omdat er veel mensen hulp nodig hebben. Zowel bij praktische hulp als bij sociale emotionele ondersteuning.

Respondent 10 zegt dat ze erg tevreden is als ze terugblijkt op het contact tussen haar en de projectleiders.

Respondent 11 geeft aan dat hij een fan is van het project. Hij zegt dat het idee wat er achter zit mooi is. Wel vindt hij dat het een klein project is, maar dat dit juist ook voordelen heeft.

Respondent 12 geeft aan dat hij het leuk vond om uitgenodigd te worden voor de promotiefilm van het project. Hij gaf aan dat hij ook veel plezier heeft gehad bij het filmen ervan.

De conclusie van deze resultaten is te vinden in hoofdstuk 5: Conclusie en aanbevelingen.

5. Conclusie en aanbevelingen

In het vorige hoofdstuk zijn de resultaten uit de interviews weergegeven. In dit hoofdstuk zijn deze vertaald naar conclusies op de hoofd- en deelvragen. Vervolgens worden er aanbevelingen geschreven.

5.1 Conclusie deelvragen

5.1.1 Waarom nemen burgers deel aan het project "Ik ben Noaber"?

De respondenten hebben meerdere en verschillende redenen waarom ze zich hebben aangemeld voor het project. Uit de resultaten is naar voren gekomen dat het grootste deel van de hulpvragers zich heeft aangemeld omdat ze gezelschap willen. Sommige mensen hebben zich aangemeld puur voor praktische hulp. Factoren voor aanmeldingen van de hulpgevers waren: iets terug doen voor de maatschappij, en iets doen voor school. Zowel hulpvragers als hulpgevers hebben aangegeven dat zij tijd over hebben en dat zij dit project een mooie invulling vonden voor hun tijd. Factoren die opvallen is dat meer dan de helft van de noabers een beperking heeft. Dit is naar voren gekomen uit de interviews. Vaak is de beperking ook een reden geweest dat de noabers zich hebben aangemeld; doordat zij een beperking hebben, hebben zij meer tijd over of meer behoefte aan gezelschap. Het gaat hier zowel om hulpgevers als hulpvragers.

5.1.2 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van autonomie?

Op de vraag of mensen vinden dat ze de regie over het eigen leven hebben, is verschillend geantwoord. Respondenten hebben een eigen invulling gegeven aan het begrip 'regie over eigen leven hebben'. Van de respondenten hebben een paar aangegeven dat ze niet echt de regie over hun leven hebben omdat ze een beperking hebben. Uiteindelijk hebben sommige van deze mensen wel benoemd ondanks hun beperking wel hun eigen mening te kunnen geven.

Uit de resultaten kan geconcludeerd worden dat niet iedereen een verandering in de tevredenheid van de autonomie heeft ervaren. Bij de noabers die geen verandering hebben ervaren, waren er 3 hulpvragers en 4 hulpgevers. Zij gaven zichzelf voldoende voor het ervaren van de autonomie. Van de noabers die wel verandering hebben ervaren, waren er 4 hulpvragers en 1 hulpgever. De hulpgever gaf aan dat zij had geleerd beter voor zichzelf op te komen door haar noaber. De hulpvragers gaven verschillende redenen: leren op te komen voor je zelf door de noaber, samen wandelen zodat de respondent niet meer bang is om te vallen en daardoor weer naar buiten durft.

5.1.3 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van competentie?

Uit de resultaten is gebleken dat 2 hulpgevers en 3 hulpvragers geen verandering in hun competentie hebben ervaren. Zij hadden in de interviews aangegeven dat zij ruim tevreden waren over hun talenten. De 3 hulpgevers die wel verandering hebben ervaren, gaven aan dat de redenen hiervoor verschillend waren. 2 van de hulpgevers gaven aan dat zij hun gespreksvaardigheden hebben kunnen toepassen bij hun noaber. Een noaber geeft aan dat hij zijn talenten die hij al had meer is gaan waarderen door zijn noaber. Van de 4 hulpvragers die hebben aangegeven dat er verandering heeft plaatsgevonden, geven er 3 aan dat zij hun gespreksvaardigheden hebben kunnen toepassen bij hun noaber. Een noaber heeft haar kennis van ICT kunnen toepassen en uitbreiden bij dit project. Een noaber geeft aan dat hij zijn oude talenten, zoals vissen, weer heeft kunnen oppakken, doordat hij met zijn noaber meer de mogelijkheid hiervoor krijgt. Hier heeft hij ook extra tips gekregen, waardoor hij zijn vaardigheden verder heeft kunnen verbeteren.

5.1.4 Hoe en op welke manier vinden de deelnemers van het project "Ik ben Noaber" dat dit project bijdraagt aan hun kwaliteit van leven op het gebied van verbondenheid?

2 Hulpvragers en 2 hulpgevers geven aan dat zij geen verandering hebben ervaren als het gaat om de verbondenheid. Er zijn 3 hulpgevers geweest die wel verandering hebben ervaren. 2 hulpgevers geven aan dat zij nieuwe sociale contacten hebben gekregen en 1 hulpgever vertelt dat hij meer zelfvertrouwen heeft gekregen. Er zijn 5 hulpvragers die verandering hebben ervaren. De redenen hiervoor zijn verschillend. 2 Hulpvragers geven aan dat zij nieuwe sociale contacten hebben gekregen door hun noaber. 1 Hulpvrager voelt zich minder eenzaam door haar noaber. Een hulpvrager geeft aan dat hij nu meer zelfvertrouwen heeft gekregen, waardoor diegene ook nieuwe mensen durft aan te spreken. Een andere reden voor de verandering van verbondenheid voor een hulpvrager is dat hij door zijn noaber meer vrijheid heeft en tijdens het vissen ontmoeten zij mensen.

Als het gaat over waardering, dan geven 2 hulpvragers aan dat zij niet bewust aan hun noaber laten merken dat zij diegene waarderen. Er zijn 1 hulpvrager en 1 hulpgever die wel letterlijk de waardering naar elkaar uitspreken. De overige 4 hulpvragers en 4 hulpgevers geven aan dat ze hun waardering voor hun noaber laten blijken door hun acties. 2 hulpgevers en 1 hulpvrager geven aan dat zij extra leuke activiteiten ondernemen met hun noaber. 2 Hulpvragers en 1 hulpgever geven aan dat zij behulpzaam zijn naar hun noaber. 1 Hulpvrager en 1 hulpgever geven aan dat ze de afspraak met hun noaber goed voorbereiden. 2 Hulpvragers en 2 hulpgevers geven aan dat hun waardering naar hun noaber te merken is aan hun houding. Zij zijn dan extra positief en beleefd.

Als er wordt gekeken naar de wederkerigheid, dan geven 5 hulpgevers en 3 hulpvragers aan dat er sprake is van wederkerigheid. 1 hulpvrager en 1 hulpgever hebben niks over wederkerigheid verteld. 2 Hulpvragers geven aan dat er geen sprake is van wederkerigheid. Bij de een komt dit omdat zij nog maar net een noaber is, en de ander geeft hier geen reden voor. 2 Hulpvragers hebben wederkerigheid ook opgevat als iets terug doen of willen doen voor het project. De een hielp het project met de ICT, de ander heeft geholpen in een filmpje van "Ik ben Noaber".

1 Hulpgever en 2 hulpvragers vinden dat er sprake is van wederkerigheid, omdat zij iets terug doen voor hun noaber. Een hulpvrager bewaart wat eten voor haar noaber, omdat zij niet veel geld heeft. Een andere hulpvrager bereidt al het eten voor het vissen voor, en haalt iets lekkers. De hulpgever helpt bij de hulpvrager met schoonmaken en de hulpvrager hielp haar dan met een schoolopdracht. 1 hulpgever en 1 hulpvrager vinden zelfs dat er een echte vriendschap is ontstaan. 1 hulpvrager en 1 hulpgever vertellen dat er sprake is van wederkerigheid, omdat zij het zelf ook leuk vinden om een noaber te zijn.

5.1.5 Wat vinden mensen in het algemeen van het project?

De meerderheid van de respondenten is positief over het project en geeft aan dat ze het een goed project vinden. Een deel van de respondenten geeft aan dat het project groter mag worden. Er zijn veel hulpbehoevenden maar weinig hulpgevers. Dit komt ook terug in de theoretische kader. Volgens Tonkens (2010) is de 'ongebruikte hulpberg' in de woonomgeving van mensen een uitgangspunt van buurthulp. Hiermee wordt er bedoeld dat er wel genoeg mensen zijn die willen helpen, maar niet weten hoe en wie. Zij geeft aan dat er wordt aangenomen dat mensen die hulp nodig hebben en mensen die hulp bieden elkaar onvoldoende weten te vinden.

Een paar respondenten geven aan dat dit project mooi is voor de mensen die tussen wal en schip vallen bij de andere organisaties.

Er zijn ook ideeën opgedaan voor het project. Deze ideeën zijn onder andere: Activiteiten ondernemen met meerdere noabers en meer bekendheid voor het project. Hieruit kan geconcludeerd worden dat noabers ook ideeën hebben voor uitbreiding/ verbetering voor het project.

5.2 Conclusie hoofdvraag

Op de hoofdvraag 'In welke mate draagt het project 'Ik ben Noaber' bij aan de kwaliteit van leven van de deelnemers' kan het volgende geconcludeerd worden:

De deelnemers van het project hebben diverse redenen gehad voor de aanmelding. Deze aanmeldingen staan nauw verbonden met de dimensies competentie en verbondenheid van de self determination theory (self determination theory, z.j.).

Als er gekeken wordt naar het onderdeel 'autonomie', dan is daar te zien dat 5 van de 12 respondenten een verandering in de tevredenheid over de regie van eigen leven heeft ervaren. Dit betreft 4 hulpvragers en 1 hulpgever. De belangrijkste redenen waren: meer zelfvertrouwen en het opkomen voor jezelf. Dit is allebei gecreëerd door de aanwezigheid van de noaber. Deze antwoorden liggen in lijn met self determination theory, doordat ze door deze nieuwe eigenschappen horen bij het begrip autonomie. Hun noaber heeft bijgedragen aan deze nieuwe eigenschappen en daardoor ook aan de autonomie. Autonomie is een onderdeel van de self determination theory (self determination theory, z.j.).

Als er gekeken wordt naar het onderdeel 'competentie', dan is daar te zien dat 7 van de 12 respondenten een verschil in tevredenheid van de competenties heeft ervaren. Dit betreft 3 hulpgevers en 4 hulpvragers. De belangrijkste redenen voor deze verandering waren: mensen konden hun gespreksvaardigheden toepassen en hebben hun talenten/hobby's weer kunnen oppakken of meer leren waarderen. Deze antwoorden liggen in lijn met de self determination theory omdat zij een beeld geven van de verbetering van de tevredenheid van de respondenten over hun talenten. Het gevoel van competent zijn is een onderdeel van de self determination theory (self determination theory, z.j.).

Als er gekeken wordt naar het onderdeel 'verbondenheid', dan is daar te zien dat 8 van de 12 respondenten een verandering heeft ervaren in de tevredenheid. Dit betreft 3 hulpgevers en 5 hulpvragers. De belangrijkste redenen hiervoor waren: meer zelfvertrouwen en meer (nieuwe) sociale contacten. Bij het onderdeel 'verbondenheid' is er ook gekeken naar waardering en wederkerigheid. Hier is uit gebleken dat 4 hulpvragers en 4 hulpgevers hun waardering voor hun noaber laten blijken door hun acties. Anderen laten dit blijken door hun houding, behulpzaamheid of dit letterlijk uit te spreken. Daarnaast kan ook geconcludeerd worden dat de noabers wederkerigheid ook zien als iets terugdoen voor het project, naast iets terugdoen voor hun noaber. Dit komt overeen met de self determination theory, omdat verbondenheid een onderdeel van de self determination theory is. De tevredenheid, wederkerigheid en waardering zijn indicatoren om de verbondenheid te meten (self determination theory, z.j.).

Het grootste aantal respondenten dat aangeeft verandering te hebben ervaren op het gebied van autonomie, competentie en verbondenheid bestaat uit hulpvragers. Toch is te zien dat er ook een aantal hulpgevers verandering heeft ervaren op deze gebieden.

De self determination theory stelt dat autonomie, competentie en verbondenheid psychologische basisbehoeften zijn voor de intrinsieke motivatie en het welbevinden van mensen. Wanneer er gekeken wordt naar de resultaten van dit onderzoek, valt op dat het merendeel zowel de hulpvragers als de hulpgevers aangeeft dat er een verbetering heeft plaatsgevonden op deze gebieden. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het project "Ik ben Noaber" bijdraagt aan het welbevinden van de deelnemers volgens de self determination theory (self determination theory, z.j.).

5.3 Aanbevelingen

Door dit onderzoek is er een aantal aanbevelingen gevonden.

De eerste aanbeveling is dat de noabers meer betrokken kunnen worden bij het project. Uit dit onderzoek blijkt dat de noabers ook verschillende ideeën hebben over hoe het project verbeterd kan worden. Zij beleven het project en daardoor hebben zij een duidelijk beeld van wat er goed gaat en wat zij nog missen. Door de noabers meer te betrekken, kunnen zij hun ideeën ook uiten.

De tweede aanbeveling is dat de noabers ook bereid zijn om iets terug te doen voor het project. Hier kan gebruik van worden gemaakt door te kijken wat de talenten zijn van de noabers en of deze ook toegepast kunnen worden in het project. Tijdens de matchingsgesprekken kan dit ook besproken worden.

De derde aanbeveling is dat het project groter mag. Uit dit onderzoek blijkt dat de deelnemers erg tevreden zijn over het project en dat het bijdraagt aan hun kwaliteit van leven. Dit is een goede reden om het project uit te breiden. Wanneer het project groter en bekender is, dan kunnen de hulpgevers en hulpvragers elkaar ook beter vinden.

6. Sterkte-zwakte analyse & Discussie

In dit hoofdstuk wordt een sterkte-zwakte analyse weergegeven van het onderzoek. Daarna is er een discussie beschreven over de wederkerigheid in de zorg.

6.1 Sterke-zwakte analyse

In dit hoofdstuk worden de sterktes en zwaktes van dit onderzoek benoemd. Deze zijn tijdens de uitvoering van het onderzoek boven water gekomen.

Sterktes	Zwaktes
• Iedereen apart geïnterviewd • Literatuur is de basis • Diepte interviews • Interview bij mensen thuis • Onduidelijke begrippen uitgelegd • Uit het labelschema is een extra deelvraag ontstaan.	• Kortere tijdsduur van de koppeling dan verwacht • Deelnemers uit het verleden • Doelgroep • Beleefdheid onderzoekers • Uit het labelschema is een extra deelvraag ontstaan.

Figuur 2: Sterkte- zwakte analyse

De sterktes en zwaktes van dit onderzoek die in figuur 2 beschreven staan, zullen hieronder toegelicht worden.

6.1.1 Sterktes van dit onderzoek:

Iedereen apart geïnterviewd: Eerst was er gekozen om de noabers in koppels te interviewen. Dit is uiteindelijk veranderd naar individuele interviews, zodat de betrouwbaarheid wordt gewaarborgd. Wanneer de noabers wel samen zouden worden geïnterviewd, dan kan het zijn dat zij elkaar aanvullen terwijl dit niet geldt voor de ander of dat zij de gevoelens van de ander willen sparen door een niet eerlijk antwoord te geven. Nu het individueel is kunnen zij wel hun eigen mening geven. Ook is de drempel om te vragen naar verduidelijking lager wanneer er minder personen bij zijn.

Literatuur is de basis: Door literatuuronderzoek is er een basis gevormd voor de dataverzamelmethode. Deze staat ook uitgebreid omschreven in hoofdstuk 3. Daarnaast is er door voorafgaande literatuuronderzoek de benodigde kennis opgedaan voor het onderzoek.

Diepte interviews: Voorafgaand aan de interviews is er literatuuronderzoek gedaan naar de manieren van gespreksvoering. Door deze diepte interviews is er een diepgaand beeld verkregen van de opvattingen van de respondenten. Daarnaast is er voor gekozen om de interviews af te leggen met beide onderzoekers. Dit heeft ervoor gezorgd dat alle interviews zoveel mogelijk hetzelfde gehouden zijn. Daarnaast hebben de onderzoekers elkaar kunnen aanvullen in het doorvragen waardoor het maximale uit de interviews is gehaald.

Interview bij mensen thuis: Er is gekozen om de interviews bij de respondenten thuis te houden, omdat dit een bekende omgeving voor hen is. Dit zorgt ervoor dat er een veilige sfeer gecreëerd wordt.

Onduidelijke begrippen uitgelegd: Tijdens de interviews zijn de begrippen autonomie, verbondenheid en competentie uitgelegd. Deze begrippen zijn uitgelegd, zodat iedereen dezelfde interpretatie van het begrip heeft. Daarnaast is er rekening gehouden met het niveau van de respondenten.

Uit het labelschema is een extra deelvraag ontstaan: Tijdens de interviews werd er op het laatst gevraagd of de respondenten zelf nog iets wilden vertellen. Hierop zijn waardevolle antwoorden gegeven ondanks dat ze geen antwoord geven op de hoofdvraag. Vanwege de betekenisvolle antwoorden, is er besloten om een nieuwe deelvraag te maken.

6.1.2 Zwaktes van dit onderzoek:

De tijdsduur van de koppeling was anders dan verwacht: In hoofdstuk 3 is omschreven dat de populatie voor dit onderzoek minimaal een halfjaar aan elkaar gekoppeld zou zijn, zodat de respondenten meerdere keren met elkaar hebben kunnen afspreken. Hierdoor kan er dan ook een beter verschil te zien zijn in de verandering van de kwaliteit van leven. In de realiteit waren er te weinig koppels die aan deze eis voldeden. Hierdoor moest dit aangepast worden naar mensen die aan elkaar gekoppeld waren, zonder een tijdspecificatie. Dit zorgt ervoor dat het onderzoek minder betrouwbaar is, omdat meerdere koppels nog maar enkele keren hebben kunnen afspreken.

Deelnemers uit het verleden: Voor dit onderzoek waren er minimaal twaalf respondenten nodig. Wegens het tekort aan respondenten die meedoen aan het project 'Ik ben Noaber' als koppel, is er voor gekozen om ook deelnemers te interviewen die in het verleden voor langere tijd een koppel zijn geweest. De betrouwbaarheid van dit onderzoek is hiermee verminderd. Dit komt doordat de respondenten al een tijd niet meer actief zijn bij het project, en de herinneringen en belevingen niet meer betrouwbaar zijn.

Doelgroep: tijdens de interviews bleek dat één respondent een verstandelijke beperking had. Bij een andere respondent was het vermoeden dat zij leed aan dementie. Dit idee is opgewekt doordat zij niet herinnerde dat ze had meegedaan aan het onderzoek. Hierdoor is het idee ontstaan dat de antwoorden niet volledig betrouwbaar zijn. Een andere vrouw was aangemeld door iemand anders, voor haar was het dan ook niet duidelijk dat zij meedeed aan het project "Ik ben Noaber". Dit gaf ze ook meerdere malen aan in het interview, ze had ook een aantal vragen hoe het project in elkaar zat en wat de bedoeling precies was van een noaber. Door de opdrachtgever was er aangegeven dat er rekening gehouden moest worden met het niveau van de doelgroep. Dit werd verder niet toegelicht. Om de betrouwbaarheid van het onderzoek te vergroten, had hier meer onderzoek naar gedaan moeten worden.

Beleefdheid onderzoekers: Sommige respondenten zagen de interviews ook als een gezellige visite waar ze hun verhaal kwijt konden. Zowel over het project als persoonlijke verhalen. Sommige respondenten weken vaak van de vragen af door verhalen te vertellen die geen antwoord gaven op de vraag. Door de beleefdheid van de onderzoekers werden deze verhalen niet afgekapd.

Uit het labelschema is een extra deelvraag ontstaan: Tijdens de interviews werd er op het laatst gevraagd of de respondenten zelf nog iets wilden vertellen. Hierop zijn waardevolle antwoorden gegeven. Hierdoor is er besloten om een extra deelvraag te maken. Deze deelvraag geeft echter geen antwoord op de hoofdvraag.

6.2 Discussie

Voor het project 'Ik ben Noaber' is wederkerigheid erg belangrijk. Sommige respondenten zagen wederkerigheid ook als iets terug doen voor het project. In de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) ligt de nadruk niet op beperkingen, maar op mogelijkheden. Hier is wederkerigheid een belangrijk onderdeel van (Movisie, 2014). Met wederkerigheid wordt een patroon bedoeld van geven en ontvangen van materiële en immateriële giften. Dit kan bijvoorbeeld hulp en ondersteuning zijn tussen mensen. Door schuldgevoel of dankbaarheid komt er een tegengift tot stand. Hierdoor ontstaat er een cyclus (Movisie, 2014).

Er is aangetoond dat wederkerigheid de informele zorg versterkt. Als er sprake is van wederkerigheid, dan lijkt er meer hulp tot stand te komen. Dit is uit wetenschappelijke inzichten gekomen over de betekenis van wederkerigheid voor informele zorg. Deze onderzoeken gaan over hoe wederkerigheid bijdraagt om schuldgevoelens van mensen te verminderen en hun onafhankelijkheidsideaal te behouden. Mensen nemen eerder initiatief tot het vragen van hulp als er balans in de relatie/contact zal zijn. Dit komt voornamelijk voor bij informele hulp die buiten de familie om is ontstaan (Van den Hoek & Van Elst, 2014).

In dit onderzoek is ook meerdere keren naar voren gekomen dat de respondenten wederkerigheid hebben ervaren. Hieronder worden meerdere voorbeelden van wederkerigheid uit het onderzoek weergegeven.

Voorbeeld 1: Bij één koppel komt de wederkerigheid naar voren, doordat de hulpvrager eten bewaart voor haar hulpgever en haar af en toe getrakteert op leuke uitjes omdat ze weet dat haar hulpgever het niet zo breed heeft. De hulpvrager geeft aan door dit te doen, ook wat terug te kunnen doen. De hulpgever heeft ook benoemd dat de vriendschap die ze er voor terug heeft gekregen heel wat waard is.

Voorbeeld 2: Een ander koppel geeft ook een goed voorbeeld van wederkerigheid. De hulpgever maakte bij een vrouw thuis schoon, omdat zij het zelf niet kon door haar beperking. Ze zei dat de hulpvrager soms aangaf dat ze de vloer niet hoefde schoon te maken, omdat dit te veel werk was. De hulpgever gaf dan aan dat ze dit niet erg vond om te doen. Ze benoemde dit ook naar haar hulpvrager. Hier is duidelijk te zien dat de hulpvrager een schuldgevoel had tegenover de hulpgever, daarom wilde ze haar niet altijd alles laten schoonmaken. Omdat de hulpvrager erg dankbaar was, werkte zij mee aan een filmpje voor een opdracht voor de opleiding van de hulpgever. Daarnaast heeft de hulpgever aangegeven dat als ze wat aan haar noaber vroeg, dat ze hier altijd wel op in ging.

Wederkerigheid heeft ook zijn nadelen. Sommige mensen worden selectief in het kiezen van mensen die ze helpen. Dit wordt deels bepaald door de aantrekkelijkheid van de wederkerigheid van de hulpvrager. Iemand lijkt een aantrekkelijker partij te zijn wanneer diegene iets terug kan doen voor de hulpgever, dan iemand die niks terug kan doen. Mensen die door een beperking of ziekte denken dat ze weinig terug kunnen geven, gaan hierdoor eerder sociale contacten uit de weg omdat er mogelijk een tegengift wordt verwacht die ze niet kunnen bieden. Dit wordt als falen ervaren en heeft een negatief effect op het zelfbeeld (Van den Hoek & Van Elst, 2014).

Wij vinden dat wederkerigheid een belangrijke factor is voor buurthulp. Echter moet dit niet als een verplichting gezien worden. Hierdoor kunnen zowel hulpgevers als hulpvragers afgeschrikt worden. Het is belangrijk dat mensen bewust worden gemaakt van de wederkerigheid, dit zou kunnen in matchingsgesprekken door hier nadruk op te leggen staan de deelnemers er meer bij stil. Volgens Putman (2000) zijn sociale contacten niet interessant voor mensen wanneer er geen wederzijdse verplichtingen en verwachtingen zijn. Door wederkerigheid zullen de relaties langer in stand blijven. Ook ga jij jezelf beter voelen door iets terug te geven aan een ander (verken je geest, 2017). Ook draagt dit bij aan de verbondenheid, als er wordt gekeken naar de kwaliteit van leven.

Wij zijn het niet volledig eens met Putman (2000). Tijdens de interviews is gebleken dat er ook hulp werd geboden, zonder wederzijdse verwachtingen en verplichtingen. Toch bleek het dat bij een grotendeel van de deelnemers wel wederkerigheid was ontstaan. Dit kan door materiële en immateriële giften zijn ontstaan (Movisie, 2014). Hierdoor is in een aantal gevallen een band/vriendschap ontstaan. Dit is ook terug te lezen in voorbeeld 1 en 2.

Wij denken dan de mensen die vinden dat ze door een beperking, ziekte of ouderdom afgeschrikt worden om zich op te geven voor buurthulp door deze verwachtingen. Deze doelgroepen denken dat ze weinig terug kunnen geven of niks te bieden hebben, en zullen daardoor eerder de buurthulp uit de weg gaan. Hierdoor zorg je ervoor dat een bepaalde doelgroep 'vergeten' gaat worden. Hiermee wordt bedoeld dat deze doelgroep zichzelf niet opgeeft en daardoor onzichtbaar maakt. Volgens Van Doorn, Van Etten en Gademan (2008) worden dit zorgmijders en zorgmissers genoemd. Wij vinden dat mensen wel bewust moeten worden gemaakt van wederkerigheid. Dit kan door middel van folders van de desbetreffende organisatie. Maar de voordelen van wederkerigheid moeten ook verteld worden in het kennismakingsgesprek met de organisatie. Daarnaast zijn wij van mening dat bij een goede matching de wederkerigheid vanzelf gaat.

Literatuurlijst

A, Sools. (2016) Narratief onderzoek. Uitgeverij Boom Amsterdam

Aalst, M., Bogaart, A., Handel, C., Colner, K. en Sommeren, P. (2012, 1 Oktober). Nabuurschap 2.0, informele zorg en dienstverlening in de buurt. Geraadpleegd op 25 september 2017 van [http://wmo.dsp-groep.nl/UserFiles/File/Wmo_nabuurschap_2.0\(1\).pdf](http://wmo.dsp-groep.nl/UserFiles/File/Wmo_nabuurschap_2.0(1).pdf)

Baarda, D.B., De Goede, M.P.M. & Teunissen, J. (2009). Basisboek Kwalitatief onderzoek. Groningen, Houten: Noordhoff Uitgevers.

Bredewold, F. (2014). *Lof der oppervlakkigheid*. Amsterdam, Nederland: Uitgeverij van Gennep

Canon van Twente. (z.j.). Noaberschap. Geraadpleegd van <https://www.entoen.nu/nl/overijssel/twente/hof-van-twente/noaberschap>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2015). Kwaliteit van leven in Nederland. In Centraal Bureau voor de Statistiek, Kwaliteit van leven – een model (pp. 10 – 14). Geraadpleegd op 25 september 2017, van <https://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/5EA70346-BDFF-4FF1-8AB3-87B3202B3732/0/2015kwaliteitvanleveninnederland.pdf>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2015). Sociale samenhang regionaal. In Centraal Bureau voor de Statistiek, Sociale samenhang wat ons bindt en verdeelt (pp. 112 – 117). Geraadpleegd op 25 september 2017, van https://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/3410E065-9824-4C9B-88E8-97AE55F552E7/0/2015socialesamenhang_watonsbindtenverdeelt.pdf

Competenties voorbeelden. (z.j.). COMPETENTIES VOORBEELDEN: WAT IS EEN COMPETENTIE? Geraadpleegd van <http://www.competentiesvoorbeelden.nl/wat-een-competentie>

Dienst gezondheid en jeugd. (z.j.). Beleid Sociale steun. Opgevraagd van <https://www.dienstgezondheidjeugd.nl/onderzoekencijfers/thema-s/mentale-weerbaarheid-kennisbank/sociale-steun3/beleid-sociale-steun?highlight=WyJzb2NpYWxliiwib25kZXJzdGV1bmluZyJd>

F, Migchelbrink. (2006) Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn. Amsterdam: Uitgeverij SWP.

Fonds Psychische Gezondheid. (2013, 1 maart). De kracht van het compliment. Geraadpleegd van <http://www.psychologisch.nu/iris-nijkamp/de-kracht-van-het-compliment>

Haterd, B. Van De. (2013, 8 mei). Modern naoberschap, lessen voor Nederland? Geraadpleegd van <http://www.hnwb.nl/modern-naoberschap-lessen-voor-nederland/>

Hollander, S. Den. (2017, 16 juni). Gemeenten informeren mantelzorgers slecht over de vrijwilligersverzekering. Geraadpleegd van <https://www.socialevraagstukken.nl/gemeenten-informeren-mantelzorgers-slecht-over-de-vrijwilligersverzekering/>

Kruijswijk, W., Hoek, K., van den, Maat, J.W, van de. (2014) Bouwen aan buurthulp. Opgevraagd op 24 september 2017 van <https://www.movisie.nl/publicaties/bouwen-aan-buurthulp>

Kruijswijk, W., Peters, A., Bosch van den, A., Maat van de, J.W., Oude Avenhuis, A. (2014, februari) Buurthulp in 2014, zes praktijkvoorbeelden. Geraadpleegd op 25 september 2017 van <https://www.movisie.nl/publicaties/buurthulp-2014>

Linders, L. (2010, 12 maart). De betekenis van nabijheid. Geraadpleegd op 27 september 2017 van <http://www.aandachtvooredereen.nl/wmo/informele-zorg-in-de-praktijk.html>

Mezzo. (z.j.). Mantelzorg en de basisfunctie emotionele steun. Gedownload op 23 januari 2018, van <https://www.mezzo.nl>

Modern Noaberschap. (z.j.). Is naoberschap al een Nederlands woord? Geraadpleegd van <http://modernnaoberschap.nl/is-naoberschap-al-een-nederlands-woord/>

Movisie. (2009, 1 oktober). 8 dimensies van Schalock. Geraadpleegd van <https://www.movisie.nl/tools/8-dimensies-schalock>

Movisie. (2013, 15 oktober). Buurthulp: meer helpende handen dichtbij huis. Opgevraagd op 24 september 2017 van <https://www.movisie.nl/artikel/buurthulp-meer-helpende-handen-dichtbij-huis>

Movisie. (2013, 3 december). Nabuurschap organiseren vraagt samenspel. Geraadpleegd op 23 januari 2018, van <https://www.movisie.nl/artikel/nabuurschap-organiseren-vraagt-samenspel>

Movisie. (2014). Hoe kan wederkerigheid mens en buurt zorgzamer maken? opgevraagd van <https://www.movisie.nl/artikel/hoe-kan-wederkerigheid-mens-buurt-zorgzamer-maken>

Movisie. (2015, 8 december). De voordelen van de participatiesamenleving. Geraadpleegd van <https://www.movisie.nl/artikel/voordelen-participatiesamenleving>

Omlo, J. (2013, 15 december). Een kansrijke aanpak: Empowerment als denk en handelkader. Geraadpleegd op 23 januari 2018, van <http://www.jurriaanomlo.nl/wp-content/uploads/2013/12/Een-kansrijke-aanpak.-Empowerment-als-denk-en-handelingskader.pdf>

Omlo, J., Bool, M., & Rensen, P. (2014, 13 maart). Werkt de participatiesamenleving? Zoek het uit! Geraadpleegd van <https://www.socialevraagstukken.nl/werkt-de-participatiesamenleving-zoek-het-uit/>

Pooter-Mulder, A. de. (z.j.). Autonomie en verbondenheid. Geraadpleegd van <http://www.haptotherapie-zeeuwsvlaanderen.nl/autonomie-en-verbondenheid>

Putnam, R.D. (2000). Bowling alone. The collapse and revival of American community. New York: Simon en Schuster.

Scoop. (z.j.). Ik Ben Noaber. Geraadpleegd van <https://www.nlvoorelkaar.nl/profiel/55005/hulpaanbod>

Self determination theory. (z.j.) Theory. Geraadpleegd op 23 januari 2018, van <http://selfdeterminationtheory.org/theory/>

Steenvoorde, R. (z.j.). Katholieke Sociale Leer. Geraadpleegd op 23 januari 2018, van <https://www.kro.nl/katholiek/abc/katholieke-sociale-leer>

Tonkens, E. (10 maart 2010) Panische angst voor afhankelijkheid. Hoog tijd het taboe op afhankelijkheid te doorbreken. In: De Volkskrant, 10 maart 2010

Van den Hoek, K., & Van Elst, T. (2014, 20 november). Zo werkt wederkerigheid. WMO magazine, 2014(5), 22-25. Geraadpleegd van <https://www.movisie.nl/sites/default/files/WMO%20Magazine%20november%202014.pdf>

Van Doorn, L., Van Etten, Y., & Gademan, M. (2008). Outreachend werken. Handboek voor werkers in de eerste lijn.. Bussum, Nederland: Uitgeverij Coutinho.

Van Houten, M. (2015, 15 september). Participatiesamenleving is van de liberalen. Geraadpleegd op 23 januari 2018, van <https://www.trouw.nl/home/participatiesamenleving-is-van-de-liberalen~a0a2d328/>

Verhoeven, I., & Tonkens, E. (2011, 6 oktober). Bewonersinitiatieven: partnerschap tussen burgers en overheid. Geraadpleegd op 23 januari 2018, van http://www.watwerktindewijk.nl/resources/interventies/303/bijlage/Tonkensen_Verhoeven_Bewonersinitiatieven_proeftuin_voor_partnerschap_tussen_burgers_en_overheid_-_2011.pdf

Verhoeven, N. (2011). Wat is onderzoek? Den Haag: Boom Lemma uitgevers.

Verken je geest. (2017, 10 april). Zonder wederkerigheid geen stabiele relatie(s). Geraadpleegd op 29 januari 2018, van <https://verkenjegeest.com/zonder-wederkerigheid-geen-stabiele-relaties/>

Vrijwilligerswerk. (z.j..). Minder gedoe voor vrijwilligers. Opgevraagd van <https://vrijwilligerswerk.nl/>

Westerhof, G., & Francissen, A. (2013, 19 december). De menselijke maat: Een wetenschappelijke onderbouwing. Geraadpleegd van http://www.arcon.nl/uploads/Menselijke%20maat/De%20menselijke%20maat_wetenschappelijke_onderbouwing.pdf

ZorgAccent. (2017). Over Zorgaccent. Opgevraagd van <https://www.zorgaccent.nl/over-zorgaccent>

Bijlagen

Operationaliseringstabellen

Concept	Dimensie	indicatoren
		Veiligheid
	Sociale ondersteuning	Affectie
		Erbij horen
		Luisterend oor
		Preventie
		Begrip en erkenning
Buurthulp projecten	Emotionele ondersteuning	Mogelijkheden om met situaties om te gaan
		Luisterend oor
		Preventie
		Huishoudelijke hulp
	Praktische hulp bieden	Welzijn en gemaksdiensten
		Administratief
		(Minder overbelasting)
		Preventie

Concept	Dimensie	indicatoren
		activiteiten kiezen
	Autonomie	beslissingen nemen
		gedrag reguleren
		kennis/ervaring
Kwaliteit van leven	Competentie	vaardigheden
		talent
	Verbondenheid	Aandacht
		Waardering

Introductie respondenten

Wij zijn Lucy Willems en Nathalie Klieverik, studenten van het Saxion in Enschede en studeren Sociaal Pedagogische Hulpverlening. Momenteel zitten wij in ons laatste jaar. Op dit moment zijn we bezig met ons afstudeeronderzoek in opdracht van Scoop. Wij onderzoeken in welke mate het project "Ik ben Noaber" bijdraagt aan het kwaliteit van leven van de deelnemers.

Voor dit onderzoek zouden wij u graag willen interviewen. Dit zullen wij doen aan de hand van een vragenlijst met open vragen. Het interview zal ongeveer 45 minuten duren. Het doel van het interview is informatie verzamelen door middel van open vragen. Door deze open vragen willen we jullie meningen en gedachten horen over het project 'Ik ben Noaber' en wat voor invloed dit project heeft op jullie leven. Met deze gegevens kan Scoop inzicht krijgen in wat er goed gaat in het project "Ik ben Noaber" en wat nog verbeterd kan worden.

Het interview zal bestaan uit 30 basisvragen, waarbij we zullen doorvragen.

De interviews zullen volledig anoniem blijven. Dit houdt in dat we uw naam niet zullen gebruiken en we vertrouwelijk met de informatie om zullen gaan. Het gesprek zal opgenomen worden, zodat wij het gesprek uit kunnen typen voor onze dataverzamelmethode. De opname zal na het onderzoek worden vernietigd. De resultaten van het interview zullen gepresenteerd worden wanneer het onderzoek is afgerond. Daarna zullen de resultaten in handen komen van Scoop. Scoop zal de resultaten inzichtelijk maken voor iedereen. Wanneer er interesse is om de resultaten in te zien, kunt u deze bij het kantoor aan de Plompstraat in Almelo de Riet inzien.

Wij zouden het erg op prijs stellen als u mee wilt werken aan ons onderzoek.

Met vriendelijke groet,

Lucy Willems
Nathalie Klieverik

Toestemmingsformulier

Titel onderzoek: Ik ben Noaber

Verantwoordelijke onderzoekers: Nathalie Klieverik, Lucy Willems

In te vullen door de deelnemer:

Ik verklaar op een voor mij duidelijke wijze te zijn ingelicht over de aard, methode, doel en belasting van het onderzoek. Ik weet dat de gegevens en resultaten van het onderzoek alleen anoniem en vertrouwelijk aan derden bekend gemaakt zullen worden. Ik begrijp dat audiomateriaal of de bewerking daarvan uitsluitend voor analyse en/ of wetenschappelijke presentaties zal worden gebruikt. Ik stem vrijwillig in met de deelname aan dit onderzoek.

Naam deelnemers: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Vragenlijst

Deel 1:

Voorstellen (basisgegevens)

Akkoord geven dat het wordt opgenomen/ Schriftelijke toestemming geven

Deel 2:

Deel A: Algemeen

- Zou u willen vertellen waarom u zich heeft aangemeld voor het project 'Ik ben Noaber'?
- Hoe zag uw leven eruit voor uw deelname aan het project 'Ik ben Noaber'?
(ondernam u toen veel activiteiten? Hoe zagen uw dagen eruit?)
- Wat voor soort hulp bieden jullie elkaar? (sociale ondersteuning, emotionele ondersteuning, praktische hulp).(Goed doorvragen!)
- Wat voor activiteiten ondernemen jullie samen?
- Hoe vindt u het om een Noaber te hebben? -> Wat betekenen jullie voor elkaar? -> Kunnen jullie hier wat meer over vertellen?

Deel B: Kwaliteit van leven

(Uitleg Autonomie, verbondenheid, competentie)

Autonomie: uitleg

- Kunt u iets vertellen over het gevoel uw eigen leven te kunnen bepalen, voor het project 'Ik ben Noaber'?
- Hoe ervaart u dit nu? Bent u hier in veranderd nu u een Noaber heeft? (Zo ja, Kunt u hier wat meer over vertellen?)
- In hoeverre bent u tevreden over het hebben van de regie over het eigen leven voor het project 'Ik ben Noaber'? Zou u hier een cijfer voor kunnen geven? (0 is erg ontevreden - 10 heel erg tevreden)
- Kunt u dit toelichten?
- In hoeverre bent u tevreden over het hebben van de regie over het eigen na voor het project 'Ik ben Noaber'? Zou u hier een cijfer voor kunnen geven? (0 is erg ontevreden - 10 heel erg tevreden)
- Kunt u dit toelichten?

Competentie: uitleg

- Kunt u iets vertellen over waar u goed in bent?
- Past u dit toe tijdens het afspreken met uw Noaber? (zo ja, hoe?)
- Heeft u nieuwe dingen geleerd tijdens het afspreken met uw Noaber?
- In hoeverre bent u tevreden over het hebben van talenten voor het project 'Ik ben Noaber'? Zou u hier een cijfer voor kunnen geven? (0 is erg ontevreden - 10 heel erg tevreden)
- Kan u dit toelichten?
- In hoeverre bent u tevreden over het hebben van talenten na voor het project 'Ik ben Noaber'? Zou u hier een cijfer voor kunnen geven? (0 is erg ontevreden - 10 heel erg tevreden)
- Kan u dit toelichten?

Verbondenheid: uitleg

- Kan u iets vertellen over het gevoel van verbondenheid met uw omgeving voor het project? (Heeft u veel contacten?, Spreekt u geregeld af? Kan u diepgaande gesprekken hebben?)
- Hoe ervaart u dit nu? Bent u hierin veranderd nu u een Noaber heeft? (Zo ja, hoe dan?)
- In hoeverre bent u tevreden over het hebben van sociale contacten voor het project 'Ik ben Noaber'? Zou u hier een cijfer voor kunnen geven? (0 is erg ontevreden - 10 heel erg tevreden)
- kan u dit toelichten?
- In hoeverre bent u tevreden over het hebben van sociale contacten na het project 'Ik ben Noaber'? Zou u hier een cijfer voor kunnen geven? (0 is erg ontevreden - 10 heel erg tevreden)
- Kan u dit toelichten?
- In hoeverre krijgt u waardering voor het zijn van een noaber en hoe merkt u dat?
- In hoeverre waardeert u uw noaber en hoe laat u dat merken?

Wilt u zelf nog iets vertellen over het project 'Ik ben Noaber' ?